

Cultuurprofielplan 2020-2021
Quintus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Schoolvisie	3
3. Onze visie op cultuureducatie	5
4. Missie en doel	5
5. Meerwaarde cultuureducatie	6
6. Cultuureducatie in de programmering	7
7. Samenhang	15
8. Aansluiting vervolgonderwijs	17
9. Evaluatie	18
10. Cultuurcoördinator	19
11. Communicatie	19
12. Samenwerkingspartners	20
13. Subsidiering en sponsoring	21
14. Voorwaarden	21
15. Dr. Nassaucollege in ontwikkeling/ Ambities	22
Bijlage 1: Leergebied Kunst en Cultuur: Muziek	24
Bijlage 2: Leergebied Kunst en Cultuur: CKV 1e fase	28
Bijlage 3: Leergebied Kunst en Cultuur: CKV 2e fase	29
Bijlage 4: cultuur op het gymnasium 2020-2021	31
Bijlage 5: Financiën	33
Bijlage 6: excursies & activiteiten schooljaar 2019-2020	34
Bijlage 7: Internationalisering op Quintus	38

1. Inleiding

Sinds oktober 2016 beschikt het Dr. Nassau College afdeling Quintus over een prachtig onderwijsgebouw waarbinnen ruimte is voor talentontwikkeling en voor het vormgeven van het onderwijs van de toekomst.

Kern van ons nieuwe gebouw is dat we beschikken over een 5-tal thuisbases (havo 1e fase, havo 2e fase, atheneum 1e fase, atheneum 2e fase, gymnasium) en een 4-tal kenniscentra (Cultuurplein, Sport, Bèta en Ondernemen). Deze centra zijn uitgerust met de modernste snufjes om ons onderwijs zo aantrekkelijk en eigentijds mogelijk te maken.

Naast het reguliere onderwijsaanbod is talentontwikkeling één van de speerpunten van Quintus. Om recht te doen aan verschillen als kansen beschikken we in de eerste fase over een 4-tal talentrichtingen te weten: Sport, Ondernemen, Technasium en Cultuur. In de 2e fase krijgen leerlingen de mogelijkheid om de opgedane vaardigheden een vervolg te geven middels de vakken Onderzoeken en Ontwerpen, Bewegen Sport & Maatschappij, Bedrijfs Economie en Cultuur+. Deze stromen bieden leerlingen de mogelijkheid om hun talenten te verdiepen en worden afgesloten middels een zogenaamde meesterproef.¹ Bijzonder om te noemen is dat we sinds een aantal jaren beschikken over een groot kunst- en cultuurfestival genaamd Art-Fest waar de cultuur+ leerlingen hun werkstukken presenteren aan een groot publiek.

Tijdens het schooljaar 2018/2019 heeft onze locatiedirecteur ervoor gekozen om zijn carrière als rector aan het Harens Lyceum voort te zetten. Het afgelopen schooljaar heeft Piet Post als ad interim leidinggegeven aan de ontwikkelingen op school. Tijdens zijn aantreden hebben we een profiel opgesteld voor een nieuwe directeur. De keuze is gevallen op Ralf Buiten. Hij is sinds maart 2020 directeur van het Dr. Nassau College Quintus.

Quintus heeft in 2012 het predicaat Cultuur Profielschool mogen ontvangen. Ons gebouw beschikt over bijzondere faciliteiten die ons cultuuronderwijs op een hoger plan brengen. Naast een prachtige aula, die is te gebruiken als een professioneel theater, hebben we de beschikking over een trappentheater en een cultuurvleugel waar de vakken muziek, beeldende vorming en de talentrichting cultuur hun thuisbasis hebben.

2. Schoolvisie

Algemeen

Quintus is de locatie voor havo, atheneum en gymnasium. Onze slogan is Oog voor Elkaar! Dit betekent dat wij oog hebben voor de schoolloopbaan en de toekomst van onze leerlingen en dat wij samen met de leerlingen werken aan talentontwikkeling.

Oog voor de schoolloopbaan

Wij bieden veilige thuisbases, omdat wij het belangrijk vinden dat iedere leerling zich sociaal prettig voelt op school. Leerlingen die zich fijn voelen op school, presteren ook beter. Met elkaar maken wij de lessen aantrekkelijk en uitdagend. Onze locatie heeft op iedere afdeling een eigen leerplein; een thuisbasis. Daar werken wij samen aan goed onderwijs.

Oog voor het talent van de leerling

Iedereen heeft kwaliteiten en talenten; wij werken samen met de leerling om deze talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Dat is een reden waarom wij veel keuzemogelijkheden

---

¹ Het cijfer voor de meesterproef telt als het profielwerkstuk cijfer.

aanbieden. Zo zijn wij CultuurProfielschool, Technasium, JetNetschool en bieden wij Topsportregelingen. Wij bereiden onze leerlingen voor op examens die internationaal erkend worden, zoals de Cambridge English examens. Ook richten wij onze pijlen op internationalisering en ondernemen.

Binnen de talentrichtingen willen we:

- Inspelen op de intrinsieke motivatie van leerlingen
- Talent laten ontdekken en ontwikkelen
- Burgerschap versterken
- Leerlingen voorbereiden op de maatschappij
- Leerlingen goed voorbereiden op hun profielkeuze voor de 2e fase
- Leerlingen goed voorbereiden op hun vervolgopleiding
- Samenhang met andere vakken intensiveren
- Interactie met het bedrijfsleven en vervolgopleidingen stimuleren
- Leerlingen kennis laten opdoen en kennis leren toepassen
- Ons duidelijk profileren
- Een aantrekkelijk aanbod voor alle leerlingen
- Doorlopende leerlijnen realiseren (po-vo-hbo/universiteit)

Voorwaarden Talentrichtingen:

De Talentrichtingen moeten motiverend werken voor leerlingen. Het moet organisatorisch goed uitvoerbaar zijn. Het moet goed uit te leggen zijn waarom wij Talentrichtingen willen. De Talentrichtingen in de 1e fase moeten een duidelijke relatie hebben met de 2e fase en ter oriëntatie dienen voor het maken van de profielkeuze en een vervolgopleiding. Er moet dus sprake zijn van een doorlopende leerlijn. Bij de Talentrichtingen worden vaardigheden opgedaan die van toepassing zijn voor het Profielwerkstuk in de 2e fase

Binnen alle Talentrichtingen wordt aandacht besteed aan:

- Ontdekken en ontplooiën van talent
- Planmatig en organiseren
- Samenwerken en communiceren
- Onderzoeken en informatie verwerven
- Presenteren en mediawijsheid
- Combineren van denken en doen
- Oriënteren op de maatschappij
- Relatie met een vervolgopleiding
- Koppeling met het beroepenveld
- Ouderbetrokkenheid

Oog voor de toekomst

Op Quintus staat leren centraal. Wij bieden onze leerlingen een breed aanbod van richtingen en vakken en een goede begeleiding. Elke afdeling heeft een eigen afdelingsteam met mentoren, vakdocenten en onderwijsassistenten. Zij worden ondersteund door coördinatoren leerlingenzaken, decanen en docenten met zorgtaken. Wij organiseren buitenschoolse activiteiten en nodigen experts op school uit om de leerlingen te laten zien wat zij in de toekomst kunnen doen met de kennis die zij hebben opgedaan en de talenten en kwaliteiten die zij hebben ontplooid.

3. Onze visie op cultuureducatie

De kern van de visie van het Dr. Nassau College is dat de persoonlijke ontwikkeling van 12- tot 18-jarigen centraal staat. Binnen de locatie Quintus vinden we het in dit verband van belang dat alle leerlingen hun talenten kunnen ontplooien. Via cultuureducatie leren we onze leerlingen om over zichzelf en de wereld om hen heen na te denken en om hun gevoelens uit te drukken, om de cultuur en de geschiedenis waar te nemen, te begrijpen en hierop te reflecteren.

Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen met zoveel mogelijk uitingen van kunst, cultuur, kunstzinnige middelen en technieken in aanraking komen. Leerlingen moeten kunnen kiezen uit een gevarieerd aanbod, passend bij hun talent en ontwikkeling. Zowel de algemene kunsteducatie als de erfgoededucatie, maar ook de media-educatie bieden ruimte voor het (individuele) proces van de creatieve ontwikkeling van onze leerlingen. In ons aanbod laten we zien dat we grote waarde hechten aan een doorlopende leerlijn, zowel binnen het reguliere curriculum als bij de vier talentrichtingen en hun vervolg in de 2e fase. Door samenhang met andere niet-kunstvakken en samenwerking met externe instellingen willen we tegemoetkomen aan de verschillende talenten en interesses van de leerlingen. Ook willen we via gerichte loopbaanoriëntatie de mogelijkheid bieden voor doorstroming naar vervolgstudies.

Leerlingen met een duidelijk cultuurprofiel vormen de culturele basis en culturele identiteit van de school. Zij instigeren culturele projecten en nemen het voortouw bij de organisatie daarvan. Andere leerlingen zullen daardoor geïnspireerd worden, waardoor kunst en cultuur een waardevolle meerwaarde vormen voor het meer cognitieve aspect van het curriculum. Leerlingen leren hun talent verder te ontwikkelen. Vanwege het aanbod aan diverse culturele disciplines zullen leerlingen breed geschoold worden. Daarnaast streven wij naar een zo goed mogelijke aansluiting op de creatieve HBO's en academische opleidingen.

Kortom: Het Dr. Nassau College als cultuurprofielschool past in de visie van de school dat wij onze leerlingen willen aanmoedigen hun talenten te ontplooien door middel van uitdagend, samenhangend en activerend onderwijs.

4. Missie en doel

Onze missie is dat we alle leerlingen van het Dr. Nassau College in aanraking brengen met kunst en cultuur. Daarbij staan de volgende speerpunten voorop:

- Brede culturele oriëntatie
- Verbindingen leggen
- Verdieping en duiding
- Aansluiting op vervolgonderwijs
- Talentontwikkeling

Vanuit deze 5 speerpunten hebben we 10 doelen geformuleerd.

- 1) Leerlingen zijn actief, receptief en reflectief bezig met kunst en cultuur waardoor ze een basiskennis verkrijgen van diverse kunstvormen en hierover een mening kunnen formuleren.
- 2) Leerlingen leren samenwerken.
- 3) Leerlingen leren hun eigen talenten herkennen en deze verder te ontwikkelen.
- 4) Leerlingen leren hun eigen ideeën en gevoelens tot uiting te brengen door op een gestructureerde wijze een proces te doorlopen om zo tot een goed eindproduct te komen.
- 5) Leerlingen begrijpen kunst en cultuur vanuit de historische wordingsgeschiedenis.
- 6) Leerlingen nemen kennis van de klassieken.
- 7) Het kunst- en cultuurprogramma in de bovenbouw is mede gericht op loopbaanmogelijkheden in de creatieve sector.
- 8) Leerlingen leren zichzelf beter uit te drukken en presenteren door actief met drama bezig te zijn.
- 9) Leerlingen leren expressie- en presentatievormen bij de kunstvakken en kunnen die toepassen in niet-kunstvakken.
- 10) Leerlingen kunnen beelden (geschreven en audiovisueel) in de media herkennen, beschrijven, analyseren en interpreteren.

5. Meerwaarde cultuureducatie

Door kunst en cultuur te integreren in het lesprogramma creëren we een stimulerend, divers en uitdagend curriculum. Dit bevordert het plezier van leerlingen om naar school te gaan, waardoor ze op alle vlakken beter zullen presteren.

Actief bezig zijn met kunst helpt de leerlingen hun eigen denkprocessen beter uit te dragen door middel van woord of beeld. Receptief bezig zijn met kunst en cultuur bevordert een bewustzijn van het eigen cultureel erfgoed. Daarnaast wordt meer maatschappelijk bewustzijn gecreëerd, wat weer van waarde is bij de burgerschapsvorming. Reflecteren op eigen werk en bestaande kunst leert leerlingen beelden herkennen, beschrijven, analyseren en interpreteren. Hiermee maken we leerlingen tevens bewuster van het gebruik van moderne media.

Daarnaast leren de leerlingen door middel van cultuureducatie een scala aan vaardigheden die in te zetten zijn bij andere vakken. Dit zal leiden tot een betere uitvoering van onderzoeksvaardigheden en presentaties bij zowel kunst als niet-kunstvakken.

Vaardigheden die door cultuureducatie o.a. aan bod komen:

- Het presenteren van een cultureel onderzoek. Deze vaardigheid komt zeer van pas binnen de Alfa en Gamma vakken
- Klassikale werkbeprekingen
- Het maken van/werken met een digitaal portfolio: logboek, mindmap, moodboard, muurkrant(collage), foto's, filmpjes/youtube, powerpoints, beeldmanipulatie
- Procesmatig te werken
- Muzikaal kunnen ondersteunen
- Binnen de talentrichting Cultuur elke periode een opvoering verzorgen waarbij meerdere disciplines samenwerken

Creativiteit beperkt zich niet tot de culturele vakken alleen. Juist leerlingen die culturele vakken hebben gevolgd leren daardoor anders te denken en komen met 'out of the box' oplossingen. Deze leerlingen hebben niet alleen mogelijkheden in de creatieve sector, maar zijn breed inzetbaar waardoor ze een grotere keuze aan vervolgopleidingen hebben en zo hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten.

6. Cultuureducatie in de programmering

Tijdens het eerste leerjaar doorlopen alle leerlingen een module van de vier talentrichtingen Sport, Ondernemen, Cultuur en Technasium. Aan het einde van het eerste jaar wordt in samenspraak met de mentor een beredeneerde keuze gemaakt voor één van de talentrichtingen. Na deze keuze krijgen de betreffende leerlingen in jaar 2 en 3 les in de gekozen richting. Ongeacht de keuze krijgen alle leerlingen een uitgebreid programma van kunst- en cultuureducatie zoals hieronder staat beschreven. Dit programma is deels verplicht zoals de kunstvakken die op de lessentabel staan, maar er is ook een ruim aanbod van culturele activiteiten waar leerlingen vanuit hun interesse of talenten vrijwillig aan deel kunnen nemen.

De Eerste fase

In onze programmering heeft cultuureducatie een duidelijke plek. In de eerste fase (jaar 1 t/m 3) volgen alle leerlingen tekenen, handvaardigheid en muziek. De leerlingen zijn jaarlijks gemiddeld drie uur per week actief bezig met kunst. Binnen deze kunstvakken wordt gewerkt met een digitaal portfolio en/of een logboek. De leerlingen leren te werken aan de hand van principes als 'actief', 'receptief', 'reflectief' en worden hierop ook beoordeeld. Deze beoordeling wordt in het portfolio of logboek verwerkt. Sinds het schooljaar 2016/2017 beschikt Quintus over het digitale portfolio instrument droomloopbaan. Het is de bedoeling dat binnen dit schooljaar leerlingen zoveel mogelijk hun verdiensten digitaal gaan bijhouden in droomloopbaan. De mentor speelt hierin een sturende rol. Daarnaast nemen alle leerlingen in het kader van Cultureel Kunstzinnige Vorming (CKV) deel aan culturele projecten. Centraal hierbij staat het beleven en ervaren van culturele activiteiten. Hierbij wordt ruimschoots aandacht besteed aan het culturele erfgoed.² De leerlingen van het gymnasium volgen een eigen curriculum gericht op de klassieken.³

De Talentrichting Cultuur

Naast het vaste programma hebben de leerlingen de mogelijkheid te kiezen voor de talentrichting cultuur. Na in het eerste jaar alle vier de talentrichtingen te hebben doorlopen maken leerlingen een keuze voor één van de talentrichtingen. Als afsluiting van jaar 1 is er voor de talentrichting cultuur een speciale projectweek waarbij leerlingen aan de hand van een fantasievolle film een theaterstuk maken en opvoeren. Vanaf jaar twee krijgen de cultuur talentleerlingen naast de kunstvakken elke week 2 lessen binnen de talentrichting cultuur.

---

² Voor programma CKV eerste fase zie bijlage 1.

³ Zie bijlage 4 voor inhoudelijke beschrijving van cultuur binnen het gymnasium.

De talentrichting Cultuur biedt leerlingen de mogelijkheid kennis te maken en vaardigheden op te doen binnen zes verschillende kunstdisciplines. Centraal staan beeldende vorming 2d en 3d, muziek, drama, dans en nieuwe media/film. Reguliere kunstvakken blijven bestaan, de talentrichting cultuur biedt verdieping. De lessen worden ontworpen op basis van het actief kunst maken, het reflecteren op eigen kunst en dat van anderen en het receptieve principe, het kunst beleven. Na in jaar 1 alle 4 de talentrichtingen te hebben doorlopen kiezen de leerlingen expliciet voor 1 van de richtingen.

Het sleutelwoord is multidisciplinair onderwijs. Elke periode wordt er gewerkt met een centraal thema/film/theaterstuk dat de diverse disciplines met elkaar verbindt. Juist de onderlinge samenhang tussen verschillende kunstdisciplines is van groot belang. Leerlingen krijgen hierdoor een completer beeld van kunst in uitvoering en worden in staat gesteld om in grotere structuren te denken. Als leerlingen in de toekomst kiezen voor een baan binnen de kunstensector, dan zijn juist deze grotere structuren van vitaal belang en hebben leerlingen een tweede natuur ontwikkeld om de samenwerking met andere instanties aan te gaan. Deze vaardigheid komt overigens net zo goed van pas binnen andere sectoren. Het is dus goed mogelijk dat een leerling met een bèta profiel de talentrichting cultuur volgt, juist om dit creatieve denkproces te stimuleren. Leerlingen leren op creatieve wijze denken en juist dit kan later zeer van pas komen.

Voor alle kunstdisciplines geldt, dat ze zich richten op de verschillende talenten en de ontwikkeling daarvan van alle leerlingen, ongeacht of deze leerlingen al over vaardigheden beschikken op het gebied van een kunstdiscipline.

Vorig schooljaar hebben de docenten van de talentrichting Cultuur gekozen voor een vrijere aanpak waarbij we de regie meer bij de leerlingen zelf willen neerleggen. Om ruimte en tijd te creëren hebben we het schooljaar voor de 2e en 3e klassers verdeeld in 3 lesperiodes. In totaal volgen deze leerlingen in 2 jaar dus 6 periodes. Drie lesperiodes hebben we ingeruimd om te werken vanuit een bepaald thema waarbinnen de leerlingen vaardigheden voorgeschoteld krijgen om hun talenten te verdiepen. Leerlingen krijgen een grote mate van vrijheid om een eigen type werkstuk te kunnen creëren. De periodes worden afgesloten met een voorstelling. Om recht te kunnen doen aan verschillen hebben we een vaudeville-aanpak geconstrueerd om alle producten te kunnen samenvoegen. Twee lesperiodes werken we per discipline aan een van tevoren uitgedachte theatervoorstelling. Weliswaar minder creatief. Tegelijk willen we als docenten ook tegemoetkomen aan de wensen van onze leerlingen.

De laatste lesperiode van zowel jaar 2 als jaar 3 gaan leerlingen aan de slag binnen een discipline naar keuze. De docenten functioneren als coach en helpen de leerlingen om zo goed mogelijk hun ambities (theater/expositie/film/dans etc.) vorm te geven. De eindproducten van deze lesperiodes worden tentoongesteld tijdens het jaarlijkse Art-Fest. Deze laatste periode vormt een toeleidingstraject tot cultuur+ dat leerlingen in de 2e fase kunnen volgen.⁴

Als blijkt dat een leerling bijzonder getalenteerd is binnen één of meerdere kunstdisciplines, zal voor deze leerling extra verdieping op maat aangeboden worden, om zo aan bijzonder talent alle ruimte te kunnen bieden. Dat kan binnen de school middels extra-curriculaire activiteiten. Maar daarnaast kunnen we ook naar mogelijkheden buiten de school zoeken bij diverse culturele instellingen in het land.⁵

---

⁴ Zie blz. 14 voor een toelichting op cultuur+

⁵ Diverse leerlingen van de talentrichting cultuur zijn inmiddels lid geworden van Garage TDI (Drentse jeugdtheater).

Binnen alle kunstdisciplines is het contact met het kunstenveld zeer belangrijk. Leerlingen hebben de mogelijkheid om bezoeken te brengen aan culturele instellingen als musea, theaters en muziekpodia. Ook zal door middel van workshops en projecten het kunstenveld naar de school toe worden gebracht. Bovendien wordt ernaar gestreefd om de uitvoeringen van projecten door leerlingen op een bepaalde wijze aan het kunstenveld te verbinden. Door middel van bijvoorbeeld uitvoeringen op locatie, of het verbinden van een project aan een al bestaand project als een festival of tentoonstelling. Juist de link met de professionele wereld is van groot belang voor leerlingen om zich een beeld te kunnen vormen van de dagelijkse praktijk. Dit draagt weer bij tot een meer afgewogen studiekeuze.

Toetsing en beoordeling

Gedurende hun middelbare schoolcarrière nemen leerlingen deel aan zeer diverse culturele projecten. Deze projecten worden op multimediale wijze vastgelegd om zodoende een portfolio op te bouwen. Alle werkstukken en uitvoeringen worden door de docenten beoordeeld volgens de 3-eenheid vorm, functie en inhoud. Daarbij zijn werkbijeenkomsten van groot belang. Leerlingen moeten immers ook leren reflecteren op elkaars werk. Uiteindelijk krijgt de leerling een cijfer voor proces en eindproduct. Sinds dit huidige schooljaar houden leerlingen hun voortgang bij middels het digitale portfolio 'Droomloopbaan'.

Aan het einde van de middelbare school zal de leerling een zogenaamde culturele meesterproef afleggen die wordt beoordeeld door zowel docenten als mensen uit het veld. Deze meesterproef zal een goede indicatie zijn voor het toelatingsexamen van de creatieve vervolgoopleidingen.

Uitstraling

De talentrichting Cultuur is als het ware een soort kweekvijver voor jonge enthousiaste kunstbeoefenaars die reeds vanaf jonge leeftijd gewend zijn om samen te werken. Juist zij zullen de dragers worden van de culturele identiteit van het Dr. Nassau College. Veelvuldige optredens, exposities en theatershows maken deze identiteit binnen, maar ook buiten onze school zichtbaar. Daarbij valt op te merken dat het aanbieden van dans en theater de aantrekkelijkheid van onze school enorm vergroot.

Wat heeft de talentrichting Cultuur te bieden?

Leren werken in een multidisciplinaire setting:

- Leren samenwerken
- Leren presenteren
- Versterken en ontwikkelen van visie en ambitie
- Conceptueel denken en dat vervolgens naar de praktijk vertalen
- Een brede oriëntatie op het gebied van de kunsten en cultuur, maar ook de mogelijkheid tot verdieping in een bepaald kunstvak
- De mogelijkheid om praktisch bezig te zijn met kunst en cultuur, en op die manier je talent te ontdekken
- Veel aandacht voor extra culturele activiteiten, in en buiten de school
- Een goede voorbereiding bieden op kunst-gerelateerde vervolgoopleidingen

De verschillende kunstdisciplines

Muziek

De kunstdiscipline muziek wordt net als de andere kunstdisciplines, op interdisciplinaire wijze aan de leerlingen gegeven; er wordt ingegaan op muziek als sfeergeluid, omgevingsgeluiden, en muziek als onderdeel van de andere kunstdisciplines. In beginsel gaan leerlingen in op reproductie: het uitvoeren van al bestaande composities door de leerlingen, om zo wegwijs te worden gemaakt in de kunstdiscipline muziek.

Als deze basis gelegd is, kunnen de leerlingen zich vervolgens richten op het remixen en arrangeren van muziek, zodat ze vanuit een aangereikt beginpunt zelf een creatief proces in gang kunnen zetten.

Vervolgens gaan leerlingen zelf componeren, waardoor ze ervaren hoe een creatief proces zich ontwikkelt. Op basis van deze hoofdlijn in de ontwikkeling van het curriculum, aangevuld met basisvakken in de muziektheorie, vakoverstijgende projecten en presentaties en een kennismaking met muziek binnen het professionele culturele veld, kunnen de leerlingen zich binnen de kunstdiscipline muziek goed voorbereiden op een muzikale carrière.

Drama

Bij de kunstdiscipline theater wordt een basis gelegd. Leerlingen leren de beginselen van het samenspel, het improviseren rond een personage en een scène maken. Vervolgens wordt er toegewerkt naar meer diepgang, door middel van het aanleren van de verdieping in mimiek en stemgebruik, het inleven in een personage, en een verdieping in het samenspel.

Uiteindelijk kunnen de leerlingen zich nog meer verdiepen en zich richten op vaardigheden als het vormgeven van teksten en het kiezen van een mise-en-scène, geluid en kostuums. De kunstdiscipline drama leent zich uitstekend voor een interdisciplinaire aanpak.

Nieuwe Media/film

Binnen de discipline media/film wordt aandacht geschonken aan grafische vormgeving, film en fotografie. In het eerste jaar gaan leerlingen aan de slag met het vervaardigen van een kort film plan en wordt er een start gemaakt met de basisprincipes van cameratechnieken, het bedienen van een camera en het monteren van film met een montageprogramma. Na het leggen van deze basis worden er vaardigheden met betrekking tot fotografie en het bewerken van foto's aangeleerd. Ook zullen onderwerpen als grafische vormgeving, webdesign en het werken met de bijbehorende computerprogramma's uitgebreid behandeld worden.

Nieuwe media richten zich op een brede ontwikkeling van leerlingen op het gebied van film, fotografie en grafische vormgeving. Daarbij is er ruime aandacht voor de technische aspecten. Vanzelfsprekend richt ook de kunstdiscipline nieuwe media/film zich op interdisciplinaire werkvormen, zoals het samenwerken met de kunstdisciplines theater en muziek.

Beeldende vorming 2d & 3d

De kunstdiscipline beeldende kunsten is opgebouwd vanuit de indeling vorm, functie en inhoud. Leerlingen maken een verkenning van geleid tekenen naar het creëren van eigen uitdrukkingen. Er wordt aandacht besteed aan het vormgeven vanuit verschillende invalshoeken. Daarnaast maken leerlingen kennis met de hedendaagse kunsten. Er wordt

naar gestreefd om met de leerlingen ook buiten de school aan de slag te gaan, door bijvoorbeeld een kunstwerk op locatie te creëren.

Ook bij de kunstdiscipline beeldende kunsten wordt ernaar gestreefd om vakoverstijgend te werken. Praktisch door bijvoorbeeld decors te maken bij theaterstukken, of bijvoorbeeld door een meer abstracte werkvorm te kiezen waarbij muziek en beeldende kunsten samengaan.

Beeldende vorming 3d stelt zich als één van de meest brede vakken op, en sluit volledig aan bij de thema's die de andere kunstdisciplines hanteren.

Er wordt binnen de kunstdiscipline op twee manieren gewerkt. In de eerste plaats door het maken van grote constructies en het hanteren van elektrisch gereedschap, zoals bijvoorbeeld bij het maken van decors en beeldhouwen en in de tweede plaats door meer gedetailleerde technieken aan te leren als het werken met textiel en naaimachines. Er wordt naar gestreefd om binnen deze discipline de rol van 'werkclub' te vervullen, om zodoende zo goed mogelijk te kunnen aansluiten bij de andere kunstdisciplines.

Dans

Onder de professionele leiding van dansdocenten ontwikkelen leerlingen de eerste drie jaar een basis voor het ontwerpen en uitvoeren van dansen. Er is daarbij ruime aandacht voor de choreografie en er wordt stil gestaan bij de diverse stijlperiodes. Dans werkt nauw samen met de andere disciplines. Zo worden de kostuums bij beeldende vorming 3d verzorgd en produceert muziek de arrangementen voor de dansen.

Andere talentrichtingen

Binnen de talentrichtingen Technasium, Ondernemen en Sport is ook ruim aandacht voor diverse culturele uitingen. De lessen binnen het Technasium worden voor een groot deel gegeven door docenten beeldende vorming. Tijdens de lessen is er aandacht voor vormgeving en design vanuit een creatief perspectief.

Bij de talentrichting sport zijn danslessen inbegrepen ook wordt tijdens deze lessen gebruik gemaakt van het medium film. Zo krijgen leerlingen die in de 2e fase kiezen voor het vervolg van de talentrichting sport, te weten het vak Bewegen Sport & Maatschappij (BSM) de opdracht om een videoclip te produceren.

De leerlingen van de talentrichting ondernemen zijn doorgaans bezig met het bedenken van creatieve producten en ondernemingen. Om de plannen zo aantrekkelijk mogelijk te maken begeleidt de docent de leerlingen in hun creatieve proces.

De Tweede Fase

CKV

Alle leerlingen in de tweede fase volgen in de 4e klas het vak CKV. Tijdens een wekelijks blokuur maken de leerlingen kennis met verschillende disciplines op het gebied van kunst en cultuur. Elke periode wordt afgetrapt met een gezamenlijke culturele activiteit. Dit kan een museumbezoek zijn, een bezoek van een ervaringsdeskundige of een workshop. Daarna gaan de leerlingen zelf met de discipline aan de slag. Opgedane ervaringen worden bijgehouden in een portfolio in de vorm van een 'dummy'.

Sinds 3 jaar is de vakgroep drukdoende om een goede invulling te geven aan CKV nieuwe stijl. Leidraad daarbij is dat leerlingen een meer onderzoekende houding ontwikkelen en

kritisch beargumenteerd leren reflecteren op kunst. Leerlingen zijn breder en onderzoekend met kunst en cultuur bezig en zijn op een meer persoonlijke manier aan het leren door te doen en te ervaren. De uitdaging is om meer differentiatie te creëren tussen HAVO en VWO.⁶

Algemene doelstellingen van het vak zijn:

Iedereen ontwikkelt van jongs af aan een eigen cultureel referentiekader. Een persoonlijke verzameling van culturele en kunstzinnige ervaringen. Een belangrijk doel van CKV is het in kaart brengen van wat je hebt meegemaakt en geleerd op het gebied van kunst en cultuur. Door middel van het verkennen van en het verdiepen in nieuwe culturele uitingen leren leerlingen ervaringen te verbinden en zodoende zal het culturele referentiekader groter worden.

Domeinen

- A. Verkennen
- B. Verbreden
- C. Verdiepen
- D. Verbinden

Verkennen

Docenten CKV dienen leerlingen handvatten te bieden om meer actief te kijken naar film, dans, theater of beeldende kunst en het luisteren naar muziek. Door op een meer gestructureerde manier te kijken, te luisteren en zelf actief aan de slag te gaan, worden leerlingen een diepere werkelijkheid gewaar en kunnen ze de geobserveerde en beoefende kunstuiting beter relateren aan hun eigen beleavingswereld. Deze actieve attitude helpt leerlingen om beter hun mening te beargumenteren.

Verbreden

Docenten bieden middels theorie en praktijklessen aan waarbij leerlingen in aanraking komen met nieuwe kunstzinnige activiteiten. Tijdens deze lessen leren leerlingen om inhoud, vorm en functie van diverse kunstuitingen met elkaar te verbinden.

Verdiepen

Gedurende vier lesperiodes gaan leerlingen diverse onderzoeken opzetten naar bepaalde aspecten van kunstuitingen. Leerlingen wordt de ruimte gegeven om dit in groepjes te doen of alleen. De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd in de vorm van een geschreven verslag, een korte film of anderszins.

Reflectie en verbinden

Elke periode wordt afgesloten met een klassikale reflectie op de nieuwe ervaringen. De wijze waarop dit gebeurt wordt bepaald door leerlingen in samenspraak met de docent

Beoordeling

Het vak CKV wordt afgesloten met een cijfer in de 4e klas.

Het cijfer telt mee als onderdeel van het combinatiecijfer in het examendossier.

---

⁶ Voor vak leerplannen CKV 2^e fase zie bijlage 3. Alsmede de folder: lessen ckv 2^e fase.

Literatuur

Bij het vak Nederlands wordt uitgebreid stilgestaan bij literatuur. In de 4e klas maken de leerlingen kennis met literatuur, analyse. Doorgaans wordt er iemand van een leesclub uitgenodigd. Leerlingen discussiëren over gelezen werk. Voorop staat het enthousiasmeren van leerlingen voor literatuur.

In de 5e klas worden schrijvers uitgenodigd (in het kader van *Literatour* en de Schrijversvakschool) en vindt er een verdere verdieping van literatuur plaats. Het bezoek van de schrijvers maakt een vast onderdeel uit van het curriculum. Dat betekent dat er schrijvers worden gezocht die iets te maken hebben met het thema dat centraal staat bij schrijfvaardigheid. Daarnaast geven schrijvers soms workshops.

Tijdens de poëzieweek worden dichters uitgenodigd. Leerlingen leren iets over poëzie, lezen poëzie, schrijven poëzie en ze praten erover. De 6e klas staat in het teken van de grotere verbanden.

Eindexamen

Afhankelijk van het gekozen profiel hebben leerlingen de mogelijkheid om eindexamen Beeldende Vorming (Tehatex) of Muziek te doen. Hierbij gelden de landelijke eindexameneisen. De leerlingen van het Dr. Nassau College voeren diverse concerten uit ter verbetering van hun muzikale vaardigheden. Deze concerten worden beoordeeld en liggen vast in het curriculum als ED-cijfer (eindexamendossier onderdeel). Voor zowel muziek als beeldende vorming geldt dat diverse exposities en concerten bezocht dienen te worden. Bij beeldende vorming is veel aandacht voor de werkbesprekingen.⁷

Extra-curriculaire activiteiten

Schoolband eerste en tweede fase

Voor zowel de eerste als de tweede fase is er de mogelijkheid om deel te nemen aan een schoolband. De eerste fase schoolband richt zich op samen leren spelen. In de tweede fase is er sprake van een meer professionele aanpak. Er wordt opgetreden op poppodia buiten de school. Wij zijn er trots op dat veel leerlingen uit de schoolband 2e fase zijn doorgestroomd naar het Conservatorium.

Atelierlessen

Leerlingen in de tweede fase die eindexamen beeldende vorming of muziek doen, krijgen de ruimte om zelfstandig te werken aan hun opdrachten in de vaklokalen. Zij kunnen in tussenuren en na schooltijd aanschuiven bij docenten die op dat moment een andere klas hebben. Dit geeft de leerlingen de mogelijkheid om meer tijd te steken in hun eindexamenvak, maar ook om bij meerdere docenten vragen te stellen en feedback te krijgen. Sinds de opening van de nieuwe school en met de aanwezigheid van de kenniscentra heeft cultuur een duidelijke plaats binnen de school gekregen waarbij ruimte is ontstaan voor leerlingen om zelfstandig te werken. Bij cultuur wordt hier veel gebruik van gemaakt.

Leerling-acteur in de klas

Sinds vorig jaar zijn een aantal leerlingen gerekruteerd om te assisteren bij scholing van nieuwe docenten. Leerlingen worden middels een docent drama begeleidt om een bepaalde rol in de klas in te nemen om zodoende een docent in opleiding te testen en te helpen. Na

---

⁷ Voor deelvisie Muziek zie bijlage 1 en Beeldende vorming zie document: Leerplan Beeldende Vorming 2020-2021.

de lessituatie wordt door zowel leerlingen als de coach feedback gegeven aan de leraar in opleiding.

Excursies /workshops (zowel 1e als 2e fase)

Gedurende het hele jaar worden excursies en workshops georganiseerd door de kunstvakken en niet-kunstvakken. Hiermee spelen we in op actuele onderwerpen die in de school en de maatschappij leven. Wij streven ernaar om culturele activiteiten zoveel mogelijk te stroomlijnen met de eindexamenonderwerpen.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:⁸

- Introductie van klas 4. Om een duidelijke cesuur te maken tussen de 1e en 2e fase is besloten om een introductieprogramma voor alle 4e klassers op poten te zetten. Al geruime tijd organiseren we speciale excursies en workshops met een cultureel tintje.
- Bezoek aan: Huis Doorn (residentie van de voormalige Duitse Keizer Wilhelm II) het Historisch museum te Amsterdam en de Oude kerk (ivm de alteratie van 1578) en de katholieke schuilkerk 'Onze lieve heer op Solder'. Deze excursie is voor alle geschiedenis eindexamenleerlingen.
- Kunstbende. Leerlingen met interesse voor podiumkunsten stimuleren wij om deel te nemen aan de Kunstbende en de Keienbende Broeiplekken.
- Elk jaar bezoeken we met leerlingen van de Cultuur+ klas het Internationaal Documentaire Festival Amsterdam. Aldaar krijgen we speciale documentaires voorgeschoteld met een QA. Tevens bezoeken we het fotomuseum FOAM en krijgen we een rondleiding in het cultuurcentrum 'De Brakke Grond' alwaar in november in het kader van het IDFA meestal een Virtual Reality expositie te bezichtigen is.
- Leerlingen die hebben gekozen voor de talentrichting cultuur bezoeken een theatervoorstelling van het 'Jonge Harten festival' en gaan naar het Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum.

Cultuur+ klas 2e fase

De talentrichting Cultuur krijgt een vervolg in de 2e fase in de vorm van de Cultuur+ klas. De Cultuur+ klas is voor leerlingen die in de eerste fase de talentrichting cultuur hebben gekozen en in één van de disciplines verder willen (film, dans, drama, muziek arrangeren, BV2D/BV3D). Ook leerlingen die na de 3e klas hebben besloten dat ze alsnog willen instromen bij Cultuur+ zijn van harte welkom. De Cultuur+ klas geeft leerlingen de mogelijkheid om hun talenten verder uit te breiden. Je moet duidelijk kunnen aantonen een bepaalde affiniteit/talent te hebben voor één van de disciplines. Daarbij wordt er een grote inzet gevraagd van deze leerlingen en gezien het karakter van de opdrachten wordt er af en toe ook buiten schooltijden gewerkt aan deze opdracht (zie inhoudelijk voor explicatie). Cultuur+ leerlingen zijn dragers van cultuur op school en zijn betrokken bij de organisatie van zoveel mogelijk culturele uitingen binnen en buiten de school.

Inhoudelijk

Leerlingen van de Cultuur+ klas zijn gedurende het hele 4e jaar druk bezig met het vervaardigen van een cultureel project binnen de discipline naar keuze (film, dans, drama, muziek arrangeren, beeldende vorming 2-dimensionaal of 3-dimensionaal). Vanaf periode 2

---

⁸ Voor een overzicht van alle excursies en activiteiten zie bijlage 6.

zijn deze leerlingen in groepsverband aan het werk om een grote culturele productie te maken. Dit kan bijvoorbeeld een grote speelfilmopdracht zijn, een theatershow, een dansvoorstelling, een expositie of een muziekconcert. Uitgangspunt is dat de uitgevoerde opdrachten een professionele uitstraling hebben en zijn vormgegeven op basis van een concrete visie. De cultuurdocent 2e fase treedt op als coach en spin in het web. Het is zijn of haar taak om de eigenheid van de disciplines zoveel mogelijk aan bod te laten komen en contact te zoeken met het professionals uit het veld. De meesterproef is een vervanging van het profielwerkstuk en wordt beoordeeld door docenten, in samenspraak met relevante vertegenwoordigers van kunstopleidingen.

Alle producten worden tentoongesteld/opgevoerd en vertoond tijdens het jaarlijks terugkerende Art-Fest. Een kunstfestival voor leerlingen, ouders en belangstellenden. Georganiseerd door leerlingen samen met docenten. Tijdens het Art-fest geven de andere talentrichtingen ook acte de préséance in de vorm van voorstellingen en een markt. Naast dat de cultuur+ leerlingen tijdens dit festival worden beoordeeld dient het festival ook als samenwerkingsproject voor de talentrichtingen uit de 1e fase.⁹

Het Art-fest zou afgelopen jaar voor de 3e maal georganiseerd worden maar heeft wegens Corona geen doorgang kunnen vinden. De projecten van de leerlingen worden op kleine schaal beoordeeld door de begeleidende docenten.

7. Samenhang

Binnen het curriculum

Onze school heeft duidelijk als beleidspunt geformuleerd om daar waar mogelijk te streven naar samenhang tussen vakken om zodoende de lesstof in een grotere context te kunnen plaatsen. In de eerste fase wordt gewerkt met een duidelijk format om een lessenreeks zo goed mogelijk onderling af te stemmen. Veelal is de vakgroep geschiedenis uitgangspunt. Hier volgen enkele voorbeelden van samenhang:

- 1) Binnen het Technasium en het daar uit voortvloeiende vak O&O neemt beeldende vorming een prominente rol in. Leerlingen krijgen veel opdrachten met een design karakter. Bijvoorbeeld: ontwerp een trendy Trolley Bag. Het vak O&O wordt dan ook mede gegeven door een BV docent.
- 2) Excursie Den Haag (Geschiedenis & Maatschappijwetenschappen). In havo vijf gaan we met de leerlingen die geschiedenis en maatschappijwetenschappen als eindexamenvak hebben naar Den Haag. Deze eendaagse excursie bestaat uit diverse activiteiten.

De leerlingen die alleen het vak geschiedenis hebben volgend bij Prodemos een drie uur durend programma genaamd 'Politiek in Vogelvlucht', waarbij zij de wereld van de Nederlandse politiek verkennen en beleven. Hierbij brengen ze onder meer een bezoek aan het hart van onze democratie; de Tweede Kamer.

Daarnaast gaan de leerlingen naar het Haag Historisch museum, alwaar zij eveneens een programma volgen dat aansluit bij het examenprogramma geschiedenis. Op die manier wordt getracht de theorie 'levend' te maken.

De leerlingen met het vak maatschappijwetenschappen volgen een dagprogramma dat in het teken staat van de Nederlandse politiek en rechtsstaat, daar dit twee grote

---

⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=UqODrfNJgNo>

onderwerpen zijn in het examenprogramma van dit vak. Ook hier geldt dat de abstracte thema's meer gaan leven bij het bezoeken van de Ridderzaal, de Tweede Kamer en een gesprek met een politicus.

- 3) Vakoverstijgend project Aan de Andere Kant. Vanuit de theatergroep Aan de Andere Kant kwam het verzoek om vanuit school deel te nemen aan het gelijknamige project. In eerste instantie bestond het project vooral uit het bezoek aan theatervoorstellingen en een workshop bij het Drents Archief. Vanuit onze school hebben we besloten om hier ook een vakoverstijgend project van te maken. Vanuit de vakken Beeldende Vorming, Geschiedenis en Nederlands hebben de docenten de handen ineengeslagen om voor 2 havo 3 klassen een vakoverstijgend project te creëren. Vanuit geschiedenis is een historische rode draad uitgelegd (vanaf de V.O.C. tijd tot en met de Molukse historie van de 20igste eeuw). Het vak Nederlands heeft zich beziggehouden met o.a. Multatuli en vanuit beeldende vorming is gewerkt aan het vervaardigen van monumenten en de werking daarvan. Het geheel is uiteindelijk middels een expositie op school tentoongesteld. Tevens zijn de leerlingen naar de bijbehorende theatervoorstelling geweest en zijn er Indonesische hapjes en drankjes verstrekt aan de leerlingen.¹⁰
- 4) Het gymnasium werkt veel met vakoverstijgende projecten waarbij cultuur, talen en geschiedenis veelal het initiatief nemen.
- 5) Leerlingen die Cambridge Engels volgen doen dat samen met leerlingen van de ISK. De leerlingen worden tijdens de lessen expres gehusseld zodat men veel in contact komt met elkaar. Zo'n 50 leerlingen van allerlei klassen en allerlei landen spreken en werken op hetzelfde niveau met elkaar tijdens de lessen. Het project wordt afgesloten met een workshop koken.
- 6) De vakken Aardrijkskunde en Biologie organiseren jaarlijks een excursie. Sinds vorig schooljaar gaan de leerlingen uit klas 2 (zowel HAVO als VWO) naar Nijmegen. Daarbij wordt er veldwerk verricht en kijken leerlingen vanuit diverse geografische invalshoeken naar het gebied. Ze bezoeken het voormalig Honigcomplex waar nu culturele bedrijfjes zijn. Ook de geologie van het gebied komt aan de orde, ze kijken naar de Waal, het project Ruimte voor de Rivier maar ook naar stedelijke vernieuwing, gentrificatie, duurzaamheid etc.

Buiten het curriculum

PODIUM3000

Aan het einde van elke lesperiode is er een open podium voor leerlingen en docenten die hun kunsten willen vertonen. De logistiek en bediening van apparatuur wordt door leerlingen verricht. Tijdens het open podium is er ruimte voor muziek, dans en theater.

NAS Actief

NAS-Actief is door leerlingen en voor leerlingen en houdt zich bezig met het organiseren van buitenschoolse activiteiten, zoals een dagje wintersport, waterskiën, Fright Night Walibi, zweefvliegen, Laser gamen en in het verleden ook de winter gala's.

Leerlingen komen in contact met activiteiten die ze misschien normaal gesproken niet zo snel zouden doen. Wat is er leuker dan een dagje met je vrienden en vriendinnen skiën of

---

¹⁰ Voor een toelichting op het gymnasium zie bijlage 4.

naar de Fright Night te gaan? Voor de organiserende leerlingen is het een mooie manier om ervaring op te doen bij het organiseren van activiteiten.

Team Paars

Afgelopen schooljaar hebben we Team Paars opgericht. Team Paars bestaat uit een groep leerlingen van de leerlingenraad, verschillende docenten, OOP en een afdelingsleider. Op verschillende momenten in het schooljaar besteden we aandacht aan LHBTQ. Belangrijke dagen zijn bijvoorbeeld Coming Out Day en Paarse Vrijdag. Het kan klein zijn, bijvoorbeeld door middel van een klassengesprek tijdens de mentorles, maar ook door gastlessen en schoolbrede acties zoals nagels paars lakken en roze koeken uitdelen, proberen we meer openheid en begrip te creëren. Op Quintus hebben wij namelijk oog voor iedereen!

Gymnasiummarkt

Elk jaar wordt er door de leerlingen een gymnasiummarkt georganiseerd. Dit is een informatiemarkt over de werkwijze van het gymnasium en bedoeld voor toekomstige scholieren. Hierbij is ruim aandacht voor de klassieken. Elk jaar wordt er een klassieke week georganiseerd op het Dr. Nassau College. Meestal staat deze in het teken van een Grieks toneelstuk. Leerlingen van jaar 1 t/m 6 werken dan samen.

Internationalisering

Internationalisering is één van de speerpunten van het Dr. Nassau College. Juist om leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst, is het van belang om leerlingen van jongs af aan bewust te maken van de wereld om hen heen en de mogelijkheden van een internationale carrière. In dit bewustwordingsproces neemt cultuur een grote plaats in. Immers, het gewaarworden van internationale culturele verschillen in historische context leidt tot meer begrip en een bredere oriëntatie op carrièremogelijkheden in internationaal perspectief. Het Dr. Nassau College Quintus is een Global Citizen School (Nuffic) en maakt deel uit van verschillende Erasmus+ projecten.

Het aanbod aan internationaliseringsactiviteiten op Quintus is divers. Voor een deel wordt dit aanbod gerealiseerd door verschillende vakgroepen en voor een deel door de medewerkers met de internationaliseringstaak. De meeste activiteiten bestaan al jaren en worden voor veel leerlingen aangeboden. Elke leerling op Quintus neemt ten minste eenmaal deel aan een internationaliseringsactiviteit tijdens zijn of haar schoolloopbaan op Quintus. Daarnaast wordt ingezet op 'iedere leerling is wereldburger' door aandacht te besteden aan mondiale vraagstukken in alle vakgroepen. Onderaan dit overzicht worden toekomstige ambities met betrekking tot internationalisering aangegeven.¹¹

8.Aansluiting vervolgonderwijs

Vanuit het decanaat is er voor alle leerlingen periodiek een duidelijke voorlichting om leerlingen te begeleiden naar de juiste vervolgonderwijs en het daarbij behorende beroepsperspectief. Leerlingen dienen hiervoor zgn. Loopbaan Oriëntatie-uren te maken. Periodiek zijn er terugkomdagen van oud-leerlingen, waarbij vragen gesteld kunnen worden over de studies die deze leerlingen volgen. Alle leerlingen doen online tests, bezoeken open dagen en bespreken vanuit het mentoraat regelmatig de mogelijkheden voor de toekomst.

---

¹¹ Zie bijlage 7 voor overzicht internationaliserings activiteiten.

Meer specifiek krijgen leerlingen met een duidelijk cultureel profiel voorlichting over de mogelijkheden in de creatieve industrie door middel van:

- documentaires over de kunstacademie, de modeacademie, designacademie etc.
- beroepsvoorbeelden
- excursies en workshops CKV en Talenrichting Cultuur
- informatie verschaffing via ELO
- kunstenaars die workshops geven
- de schoolband 1^e en 2^e fase; wij zien regelmatig dat veel leerlingen een keuze maken voor een baan in de creatieve industrie.

9. Evaluatie

Op het Dr. Nassau College is veel ruimte voor evaluatie. Periodiek krijgen leerlingen een enquête voorgelegd om hun eigen welbevinden of het functioneren van hun docenten te evalueren. Deze enquêtes worden door de directie bestudeerd. De afdelingsmanager bespreekt de uitkomsten van de enquête weer met de docent.

Bij wet moeten alle scholen voldoen aan bepaalde eisen in het kader van kwaliteitszorg. Op het Dr. Nassau College vinden regelmatig voortgangsgesprekken en functioneringsgesprekken plaats. Deze gesprekken bieden de docenten en de directie handvatten om tot een zo goed mogelijke onderwijspraktijk te komen. Elke afdelingsmanager heeft minimaal 3x per jaar een voortgangsgesprek met de docenten. Binnen de creatieve vakken werken docenten met enquêtes om hun leerlingen te bevragen over kwaliteit en verbeterpunten. De uitkomsten bespreken docenten zelf met hun leerlingen, maar ze worden ook aan de orde gesteld bij de vakgroepvergaderingen.

Om de drie weken komen de docenten van de vakgroepen bij elkaar om de gang van zaken te bespreken. Er wordt altijd een rondje klassen gedaan om de voortgang te bespreken. Daarnaast is er periodiek een studiedag waarbij evaluatie van een lesperiode uitgebreid op de agenda staat. Regelmatige terugkoppeling is bij al deze evaluatie-instrumenten van groot belang. Vanzelfsprekend worden negatief beoordeelde aspecten aangepast. De cultuurcoördinator is daarin de spil en de voortrekker.

Docenten evalueren met leerlingen en onderling in de vakgroep. De cultuurcoördinator evalueert met de docenten. De cultuurcoördinator evalueert op zijn beurt met de afdelingsmanager die cultuur in zijn portefeuille heeft.

Sinds het schooljaar 2015/2016 zijn er per afdeling ouderplatforms opgezet om de onderwijspraktijk samen met ouders te evalueren. Vanuit elk platform zitten er twee ouders in de oudercommissie. De oudercommissie denkt mee over beleidzaken en beheert projectgelden.

10. Cultuurcoördinator

De cultuurcoördinator heeft 200 uren op zijn jaartaak staan. Daarvoor verricht hij de volgende taken:

- 1) organiseren culturele activiteiten en introductieactiviteiten tweede fase.
- 2) overleg met de coördinatoren cultuur eerste fase.
- 3) uitgifte, beheer, advies en financiën omtrent CJP (NB onze school betaalt elk jaar 10 euro per leerling aan CJP zodat elke leerling zijn broodnodige portie cultuur kan verkrijgen).
- 4) coördinatie en voorzitterschap talentrichting Cultuur, bewaken proces en kwaliteit, opstellen leerplannen in samenspraak met de docenten, communicatie naar de ouders toe. Inplannen studiedagen en instigeert evaluatie.
- 5) overleg met vakgroepvoorzitters BV, Muziek CKV, afstemmen beleidsplannen, overleg speciale projecten.
- 6) coördineren open dag voor wat betreft culturele vakken en talentrichting Cultuur, doedag voor groep 8 leerlingen (kennismaking)
- 7) de cultuurcoördinator rapporteert aan de afdelingsmanager die cultuur in zijn portefeuille heeft. Voert regelmatig overleg met de directeur. Houdt de directie op de hoogte, alsmede de oudercommissie.
- 8) coördineert de schoolband 2e fase.
- 9) is verantwoordelijk voor het algemene beleidsplan cultuur en coördineert de cultuurprofilering.
- 10) instigeert nieuwe projecten en doet subsidie aanvragen.
- 11) onderhoudt contacten met ouders en externe partners t.a.v. cultuur.
- 12) communicatie naar docenten en receptie in het geval van culturele activiteiten en lesuitval.
- 13) Onderhouden van de betrekkingen met VCPS en benaderen docenten voor leerlijnen.
- 14) Onderhouden van het regionale cultuurprofielnetwerk.

11. Communicatie

Het Dr. Nassau College heeft een directeur. Hij stuurt de afdelingsleider aan die cultuur in zijn portefeuille heeft. Hij overlegt regelmatig met de cultuurcoördinator. De cultuurcoördinator organiseert ontwikkel- en studiedagen, is verantwoordelijk voor culturele activiteiten, stuurt de docenten van de talentrichting cultuur aan. Tevens onderhoudt deze coördinator regelmatig contacten met de vakgroepvoorzitters van Muziek, BV, CKV en Gymnasiale Vorming.

De cultuurcoördinator is binnen de school de spil voor alles wat betreft cultuur. Hij gebruikt daarbij de docenten en de directie als voedingsbodem. De coördinator staat tussen de docenten en de directie in en is direct aanspreekpunt. Om het Cultuurprofiel zo actueel mogelijk te houden is de coördinator op de hoogte van alle landelijke ontwikkelingen en participeert daarin.

Communicatie over het Cultuurprofiel geschiedt middels de website, de uitgifte van folders, ouderavonden en regelmatige publicaties in lokale media. Het is van groot belang om korte lijnen te houden en de communicatie binnen en buiten de school zo efficiënt mogelijk te laten geschieden, dit om de beeldvorming omtrent cultuur op de juiste wijze

voor het voetlicht te brengen. Het overgrote deel van de te organiseren activiteiten en planningen ligt vast in de jaarplanning die voor eenieder te raadplegen is.

12. Samenwerkingspartners

Op cultureel gebied heeft het Dr. Nassau College een breed scala aan samenwerkingspartners. Er bestaat al sinds lange tijd een structurele samenwerking met het centrum voor kunst en cultuur in Assen (ICO). Voor het organiseren van culturele activiteiten voor grote groepen leerlingen zijn zij ons aanspreekpunt. Het ICO faciliteert vooral in het mogelijk maken van CKV activiteiten 1e fase.

De Gemeente Assen faciliteert communicatie van het Art-Fest. Tevens treedt de gemeente op als partner tijdens de uitwisseling met de zusterstad van Assen, Poznan. Daarnaast werken we incidenteel samen met Kunst en Cultuur Drenthe. Zij adviseren ons en brengen ons op de hoogte van het culturele aanbod in en rond Assen. Voor subsidie- en sponsoraanvragen zijn zij ons eerste oriëntatiepunt. Daarnaast bieden zij een platform om leerlingen met speciale culturele aspiraties op een hoger plan te brengen. Ook zijn zij een belangrijke speler in het aanbieden van cultureel getinte maatschappelijke stages. Leerlingen die op creatief vlak ook nog buiten de school werkzaam willen zijn, proberen we zoveel mogelijk aansluiting te geven op de Kunstbende.

Onze belangrijkste partner is Garage TDI. Zij verzorgen binnen de talentrichting Cultuur de dramalessen en de danslessen. Daarnaast organiseren zij speciale theaterdagen voor onze leerlingen. Ook heeft Garage TDI een doorgeeffunctie voor talentvolle leerlingen. Een aantal leerlingen zit inmiddels op de theaterschool. Garage TDI adviseert ons over de inrichting van onze school op het gebied van theaterfaciliteiten. Daarnaast spelen zij een grote rol in het ontwikkelen van beleid en visie.

Theater de Kolk en het Centrum Beeldende kunst (CBK) is een belangrijke samenwerkingspartner. Via hen organiseren we CKV- en andere culturele activiteiten. Daarnaast werken we samen met de mensen van het Jonge Harten Festival Groningen. Elk jaar gaan we met alle leerlingen uit de talentrichting cultuur naar het Jonge Harten Festival in Groningen. De initiatiefnemers organiseren jaarlijks een bijeenkomst van docenten om zodoende vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

We werken regelmatig samen met het Drents Museum. Wij proberen speciale onderwijsprojecten af te stemmen op de exposities die spelen. Wij zijn altijd van harte welkom en voeren incidenteel overleg.

Incidenteel is er samenwerking met het Groninger Museum en Noorderlicht t.a.v. speciale onderwijsprogramma's. Hetzelfde geldt voor het Rijksmuseum en het Historisch museum Amsterdam. Beeldende vorming heeft al jaren een speciale excursie in het Gemeentemuseum Den Haag. Voordat excursies plaats vinden is er uitvoerig overleg om de eindexamenlessen en opdrachten op locatie zo goed mogelijk af te stemmen. Ook verzorgen leerlingen incidenteel optredens bij de lokale omroep RTV Drenthe. Dit gebeurt onder andere bij de dichtdagen. Leerlingen lezen eigengemaakte gedichten voor bij Radio Drenthe.

Regelmatig is er samenwerking met individuele kunstenaars. Dit gebeurt onder andere bij de dichtdagen. Dan komen er diverse dichters naar onze school om workshops te geven. Daarnaast zijn er regelmatig lezingen, worden schrijvers van boeken uitgenodigd. Ook worden kunstenaars benaderd om introductieactiviteiten te leiden.

Om onze doorstroom zo goed mogelijk te laten geschieden is er een structurele samenwerking met de creatieve vervolgopleidingen.

Onze muziekdocenten onderhouden een nauwe samenwerking met het conservatorium in Groningen. Regelmatig komen studenten workshops en voorlichting geven. Daarnaast spelen zij een grote rol in de begeleiding van de schoolband. Vanuit de sectie beeldende vorming is er een samenwerking met Minerva, Artez en het Cibap. Stagiaires nemen een prominent rol in bij het opzetten en organiseren van workshops.

13. Subsidiering en sponsoring

Onze school neemt elk jaar deel aan de CJP pas. Onze school stel elk jaar 10 euro per leerling beschikbaar om deel te kunnen nemen aan CJP.

Een belangrijke speler voor de financiering van culturele projecten is de oudercommissie. Zij sponsoren op jaarbasis een veelheid aan culturele projecten. Daarnaast is de Rabobank ons genegen en heeft ons meerdere malen gesponsord voor wat betreft de aanschaf van materialen ten bate van cultuur.

Vanuit de provincie krijgen we elk jaar cultuur trajectgelden om onze cultuur agenda te kunnen uitvoeren.

Naast dit alles stelt de school elk jaar weer budget ter beschikking voor culturele activiteiten. Bovendien is de cultuurcoördinator elk jaar actief bezig om te kijken of er nog meer mogelijkheden tot sponsoring en subsidie zijn.¹²

14. Voorwaarden

Om onze cultuurprofilering in al haar facetten op orde te houden en verder uit te bouwen, faciliteert de school een cultuurcoördinator en een coördinator cultuur 1e fase. Alle docenten die een creatief vak beoefenen krijgen uren op hun jaartaak om aan ontwikkeling en bijscholing te doen. De talentrichting cultuur is belangrijk geweest voor het opzetten van dans en drama.¹³

Er zijn regelmatig vergaderingen, overlegmomenten en evaluaties ingelast om alle zaken rondom cultuur te bespreken. Vanuit de directie en het docententeam wordt cultuur breed gedragen en onderschrijft men de meerwaarde. Zowel de directie als docenten zijn actief betrokken bij het zo goed mogelijk inrichten van de culturele aspecten binnen hun educatieve programma.

Zowel directie als docenten komen regelmatig met voorstellen en zijn te allen tijde bereid om de koppen bij elkaar te steken. Een belangrijke voorwaarde om dit te kunnen doen is flexibiliteit in het rooster. Hoewel we ernaar streven om de lessen zoveel mogelijk door te laten gaan, is er ruimte opgenomen in de tabel voor culturele activiteiten. Alle activiteiten worden een jaar tevoren zoveel mogelijk vastgelegd zodat de roostermaker hierop kan anticiperen. Daarbij is het wel zo dat tussentijdse activiteiten ook nog steeds mogelijk zijn. Zowel het management als de docenten zijn doordrongen van het belang van cultuur. Deze attitude heeft geresulteerd in een veelheid aan culturele uitingen in en buiten het

---

¹² Voor een overzicht van cultuur gerelateerde uitgaven en inkomsten zie bijlage 5: Financien.

¹³ Voor een overzicht van lessentabel zie de schoolgids.

curriculum. Het is de ambitie van docenten en schoolleiders om deze tradities zo goed mogelijk te bewaken, te faciliteren en uit te breiden. De creatieve vakken, maar ook andere vakken zijn vanuit hun eigen kracht meer gaan samenwerken. Binnen deze samenwerking hebben de uitvoerders duidelijke afspraken gemaakt waarin ieders verantwoordelijkheid vastligt. Het is gemeengoed geworden om van elkaars expertise gebruik te maken. Vanuit de directie worden duidelijke kaders bepaald, maar daarbinnen hebben docenten veel mogelijkheden om het programma zelf samen te stellen en te ontwikkelen. Natuurlijk alles binnen de kaders van de kwaliteitszorg en landelijke onderwijsseisen. De directie is royaal met het aanbieden van bijscholingscursussen. Docenten komen na een dergelijke cursus verfrist en vol nieuwe ideeën terug en dat vinden we terug in de lessen. Het management speelt een actieve rol in het coachen en bijscholen van haar docenten.

15. Dr. Nassaucollege in ontwikkeling/ Ambities

Tweede fase, meer samenhang en versterking

Het ADAK project was afgelopen schooljaar een goed voorbeeld van hoe er op eenvoudige wijze aan meer samenhang tussen vakken kan worden gedaan. Docenten hebben dit project als positief ervaren. De schoolleiding was tevens positief. Nu is het van belang om meerdere van dit soort projecten op poten te zetten zowel in de 1e fase als in de 2e fase.

Ook wordt er nog steeds gezocht naar een natuurlijke vorm van samenwerking tussen de 4 talentrichtingen. Het Art-Fest heeft daartoe enige mogelijkheden laten zien. Ook bieden de landelijke leernetwerken cultuur en techniek handvatten om dit verder uit te breiden.

Ambities internationalisering

De belangrijkste ambitie voor internationalisering zal de komende jaren liggen in het heruitvinden van het begrip internationalisering. Voorheen werd internationalisering binnen de school veelal gezien als het geheel aan ‘activiteiten en projectjes’ die georganiseerd worden en ‘iets met het buitenland’ te maken hadden. Dit is al ten dele veranderd. Collega’s en leerlingen weten ons al veel beter te vinden (ook fysiek) en zijn iets meer op de hoogte van de werkzaamheden. Maar er zijn zeker nog stappen te maken, met name op het gebied van beeldvorming. Het is van belang dat internationalisering zal worden ingezet en breed wordt gedragen als efficiënt middel om tot het doel wereldburgerschap te komen. Wereldburgers afleveren is immers – juist in deze tijden waarin wereldburgerschap door de Corona crisis zichzelf kritisch bekijkt en opnieuw inricht - een groot goed.

Drama als examenvak

Net als tijdens de vorige audit hebben we de ambitie neergezet om te kijken of Drama als examenvak mogelijk is om aan te bieden. Helaas is op dit moment dat nog niet gerealiseerd.

Quintus 2.0

De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan het inbedden van de 21st century skills in ons onderwijs. Inmiddels worden we als veld uitgedaagd om ons onderwijs verder toekomstbestendig te maken. Het feit dat er sinds 2 jaar leerlingen vanuit een aantal regiovestigingen waar kunskapsskolan wordt aangeboden zijn doorgestroomd naar Quintus heeft ons voor een aantal uitdagingen geplaatst. Middels een speciale werkgroep zijn er zogenaamde Gepersonaliseerde Onderwijs (GO) klassen samengesteld waarbij docenten veel meer coachend optreden. De G.O. klassen bestaan naast ons reguliere onderwijs. Door

verschillende vormen van onderwijs uit te proberen en te evalueren zijn we steeds beter in staat om ons onderwijs aan te passen aan de nieuwe tijd.

Vorig jaar is er een speciale werkgroep in het leven geroepen met de naam Quintus 2.0.

Deze werkgroep heeft tot taak om het onderwijs van de toekomst verder vorm te geven. De ontwikkelingen bij curriculum.nu helpen ons daar zeer bij. Welke kant het precies op zal gaan is op dit moment nog niet duidelijk.

Doorstroming

We zijn mogelijkheden aan het verkennen om meer samenwerking aan te gaan met creatieve vervolgopleidingen. Er zijn lijntjes gelegd met Artez in Zwolle. Vanuit Minerva en het Prins Claus conservatorium is er al een samenwerking.

Cultuur

Zoals aangegeven bij het stuk over de talentrichting cultuur zijn we voortdurend in ontwikkeling. We houden ons op dit moment bezig met de vraag hoe we de regie meer bij de leerlingen kunnen leggen. Daartoe hebben we onze werkwijze aangepast. Aan het einde van het schooljaar zullen we evalueren of we in onze opzet zijn geslaagd.

Bijlage 1: Leergebied Kunst en Cultuur: Muziek

Onderdeel	Kernvraag	Beschrijving
Visie	Volgens welke onderwijsvisie wordt er geleerd?	Wij beogen de muziekbeleving, het plezier, het samenwerken en de persoonlijke ontwikkeling van o.a. zelfvertrouwen, expressie en talent te stimuleren.
Leerdoelen	Voor welk doel wordt er geleerd?	Als DOEL hanteren wij de PRAKTISCHE muzikale scholing van de leerling. In de 1e fase wordt de theoretische scholing nadrukkelijk gelinkt aan deze praktijk. De leerlingen verschillen niet zoveel op havo of vwo-niveau. Daarom niet een specifieke andere didactiek voor havo of vwo. Welk kan er verschil zijn in de muzikale voorkennis/aanleg van individuele leerlingen doordat de ene leerling al wel een instrument bespeelt en de andere niet. Dit is van grotere invloed op het ontwikkelingsniveau van de leerling dan of een leerling op havo of vwo zit. In de 2e fase wordt de theoretische scholing naast de koppeling aan de praktijk ook gelinkt aan de voorbereiding op het CE. Ook hier bepaalt de muzikale voorkennis van de leerling grotendeels het verschil in niveau. De theorie wordt in een apart lesuur per week behandeld en getoetst in de toetsweken. De meeste toetsen tellen mee voor het ED, behalve de toetsen in vwo-4, die alleen voor het rapport meetellen.
Leerinhoud	Welke (vak-)inhouden worden?	1. Speelvaardigheid op popinstrumentarium (piano/synthesizer, gitaar, basgitaar, drums) via popliedjes en popstijlen – soms ook gebruik van eigen instrumenten van leerlingen. 2. Bewuster stemgebruik middels zangopdrachten ☐ Bij 1 en 2 aandacht voor: timing, techniek, structuurbewustzijn, klankschoonheid, maatgevoel 3. Ontwerpen in groepsverband (eigen songteksten schrijven, eigen liedje maken, eigen presentatie bedenken vanuit een voorgeschreven structuur) 4. Inzicht en gevoel voor muzikale structuren en achtergronden 5. De luistervaardigheid 6. Muziektheoretische principes – aansluitend op de praktijk
Leeractiviteiten / Didactiek	Welk type leeractiviteiten worden ondernomen?	Groepswerk – ontwerpen, zingen, musiceren, bewegen, klankverkenning, presenteren Individueel werken – digitaal, theoretisch en praktisch (met koptelefoons of meespelen met midifiles/audio via de computer ter ondersteuning)
Docentrollen	Wat is de rol van de docent/ onderwijsassistent bij het leren?	Klassikale instructie – Meestal aan het begin van de les of bij het aanbieden van een nieuw onderwerp Individuele instructie - als leerlingen zelfstandig bezig zijn Demonstreren – klassikaal of individueel (ter herinnering) of middels van tevoren opgenomen filmpjes die leerlingen kunnen bekijken Organiseren Beeoordelen en evalueren Coaching en feedback van/op de voortgang van de leerling

Bronnen en materialen	Welke bronnen en materialen worden gebruikt?	<i>Bronnen.</i> Eigen methode via stencils en digitaal (BOX). Lesmateriaal op iPads (via apps) Internet (o.a. digischool en youtube) <i>Materialen</i> Zie leeromgeving
Groepsvormen / Didactiek	In welke vorm wordt er geleerd?	Via groepswerk Individueel (in de klas en thuis)
Leeromgeving	Hoe ziet de leeromgeving eruit?	☐ Docentenhoeek per lokaal van waaruit de klas aangestuurd wordt met: 24-kanaals mengpaneel (met 1 schuif kan al het geluid door de docent aan- en uitgezet worden) ☐ 12 – kanaalsopnamemengpaneel, Computer/laptops met muzieksoftware (Cubase, Sibelius) en grafische software (Adobe InDesign) voor ontwerpen van lesmateriaal (stencils en digitaal materiaal), beamer/tv-schermen voor projectie van lesstencils, youtube voorbeelden, powerpoints, BOX (elektronische leeromgeving) etc. Koptelefoons voor leerlingen om bijv. in bepaalde situaties piano te kunnen oefenen. Ook koptelefoon pluggen voor het oefenen van basgitaar ☐ Instrumentariumhoek per lokaal met 1 drum, 2 tot 4 piano's/synthesizers, 1 marimba, 4 elektrische gitaren, 4 basgitaren, 4 tot 5 microfoons + standaards ☐ Gang tussen de twee lokalen met daar de iPadkar en de akoestische gitaren (ca. 30) ☐ Leerlingen beschikken over een (eigen) iPad of ander device en kunnen via de app BOX bij al het benodigde lesmateriaal komen, zodat ook vanuit de thuissituatie geoefend kan worden. ☐ LEERLING IPADS (aanwezig in iPadkar) met daarop ontwerp- en opnamesoftware die aansluit bij ons leerplan en onze opdrachten en waarop ook apps geïnstalleerd zijn ter ondersteuning van theorie- opdrachten. ☐ DOCENTENLAPTOPS/COMPUTERS MacBook Pro/iMacs voorzien van specifieke software – Cubase, Sibelius, Adobe InDesign ☐ 4 STUDIO'S liggend aan de gang met in elke oefenruimte 1 drumstel, 1 akoestische/digitale piano, 1 versterker waarop basgitaar en elektrische gitaar aangesloten kunnen worden en 1 microfoon. Studio's zijn alleen vanuit de lokalen bereikbaar en daardoor ook onder toezicht van de docent. ☐ De studio's bieden veel mogelijkheden. Leerlingen kunnen in bandformatie oefenen en hoeven niet steeds op elkaar te wachten
		Leerlingen kunnen EXTRA komen oefenen in tussenuren, indien er ruimte is om hun spel/zang te perfectioneren met als doel ☐ Extra oefenen om zaken beter onder de knie te krijgen ☐ Extra oefenen om op een presentatie die komt beter voor de dag te komen ☐ Extra oefenen voor muzieklessen buiten school indien er een studio vrij is. ☐ Voorts is het sinds schooljaar 2019-2020 mogelijk om 'studio' opnames te maken onder leiding van 1 van onze muziekdocenten vanuit de studio Regieruimte

Recht doen aan verschillen - differentiatievoor men	Hoe is aanbod, instructie, verwerking afgestemd op verschillen in ontwikkeling?	<i>Praktijk individueel</i> 1^e fase Uitgaande van basispartijen die moeilijker gemaakt worden voor leerlingen met meer capaciteiten. Deze kunnen dan ook een hoger cijfer halen. Hoe ingewikkelder de gespeelde partij hoe hoger het cijfer dat behaald kan worden. Ook een leerling met een 'absolute beginners' niveau kan met veel oefenen zich ingewikkelder partijen eigen maken. Ook kan een leerling die een ander instrument bespeelt dan in de klas aanwezig is soms speelpartijen voorgeschreven krijgen voor dat instrument (indien relevant en mogelijk) Leerlingen met bovengemiddelde kwaliteiten kunnen auditie doen voor de 1^e fase schoolband. 2^e fase Elke leerling krijgt speel/zangpartijen gerelateerd aan zijn/haar niveau. Indien een leerling door de keuze van de nummers onder zijn/haar niveau moet presteren (immers in bandverband) krijgt deze de mogelijkheid om zich ook individueel te profileren. Leerlingen met bovengemiddelde kwaliteiten kunnen auditie doen voor de 2^e fase schoolband, die ook buitenschools optredens verzorgt.
Tijd	Hoeveel tijd is er beschikbaar?	1^e fase – 1 lesuur per week – 45 minuten lessen. 2^e fase: h4 – 3 lessen per week h5 – 3 lessen per week (P4 – 2 lessen) v4 – 2 lessen per week v5 – 3 lessen per week v6 – 3 lessen per week (P4 – 4 lessen)
Toetsing	Welke inhouden worden getoetst en hoe	1. Presentaties groepswork in de klas en ook via concerten in de 2^e fase 2. Het beoordelen van individueel spel/zang (alleen spelen of de individuele rol binnen band/groep) 3. Opnames van ingestudeerd materiaal (audio en video) 4. Vragen gekoppeld aan luistermateriaal in de klas ter ondersteuning en beter begrijpen van de uitleg middels kleine toetsjes (1^e fase) 5. In de 2^e fase theoretische luistertoetsen naar aanleiding van de behandelde stof, waarin ook voorbereid wordt op het CE (rapport- en ED- toetsen) Het leerplan werkt vanuit een concentrisch principe. (doorlopende leerlijn). In elk volgend leerjaar vindt er verdieping en uitbreiding plaats van het geleerde en worden er steeds hogere eisen gesteld. Daarnaast is er een ontwikkeling van groepsgewijze beoordeling naar steeds individuelere beoordeling. De toetsen in de 1e fase zijn m.n. ter ondersteuning en voor een beter begrip van de praktijk. Waarom toetsen we? 1. Zodat we kunnen beoordelen in hoeverre leerlingen al goed kunnen samenspelen/zingen en hun eigen partij kennen (groepswork) 2. Zodat we kunnen zien in hoeverre iemand zich al ontwikkeld heeft (vaardigheid toetsen) 3. Zodat we kunnen zien in hoeverre iemand talent heeft om eventueel in de 2^e fase het vak te kunnen kiezen 4. Zodat we kunnen beoordelen of iemand wel/niet geoefend heeft 5. Zodat we de leerling feedback kunnen geven op zijn/haar spel – leerlingen krijgen ook kans om te HERKANSEN als het nog niet zo goed gaat en krijgen

		TIPS waar het nog beter kan.
Verskillende leerstijlen		In de app BOX vinden leerlingen (per leerjaar) de te leren stof op verschillende manieren aangeboden: ☐ Makkelijke versies van partijen ☐ Moeilijke versies van partijen ☐ Partijen in notenschrift, tabulatuur of m.b.v. pianootjes/gitaarsymbolen, akkoordendenschema's, teksten ☐ Filmpjes waarop de te studeren partij voorgespeeld wordt ☐ Fotootjes waarop de te studeren grepen/akkoordsymbolen te zien zijn ☐ Uitleg- en opdrachtstencils ☐ Mp3's met het nummer dat ingestudeerd moet worden (originele track) ☐ Mp3's met OEFENTRACKS die van tevoren door docent gemaakt zijn in Cubase of Sibelius en waarbij de leerling zijn/haar partij kan mee-oefenen ☐ Links die verwijzen naar TUTORIALS op YouTube ☐ Muziektheorie, muziekgeschiedenis, voorbereiding op het CE, oefenexamens, studieschema's, stofomschrijvingen (2^e fase) Naast de BOX app zijn er nog verschillende andere apps/sites die we gebruiken • GarageBand, Justinguitar.com, Piano Free/Virtuoso (1^e fase) ReadRhythm, Tenuto, musictheory.net, teoria.com, good-ear.com, digischool muziek (2^e fase)

Bijlage 2: Leergebied Kunst en Cultuur: CKV 1e fase

<i>motto kunst en cultuur</i>	CKV 1 ^e fase is Kunst Ervaren, Ontdekken, Leren, Maken, Presenteren en Beleven!				
<i>visie van de school</i>	De leerlingen aanmoedigen hun talenten te ontdekken en ontplooien door middel van uitdagend, samenhangend en activerend onderwijs!				
<i>visie op kunst- en cultuureducatie</i>	- Het stimuleren van actieve deelname aan culturele activiteiten. - Het bevorderen en verbreden van culturele interesses. - Culturele vaardigheden ontwikkelen en verbreden op het gebied van 6 kunstdisciplines - Bevorderen van schoolklimaat dat de culturele ontwikkeling stimuleert en gevoel van welzijn op school bevordert. - Culturele activiteiten worden ontwikkeld en aangeboden in samenwerking met alle Culturele Instellingen in Assen - Iedere kunstdiscipline wordt aangeboden middels het volgen van workshops, geven van presentaties en bijwonen voorstellingen/exposities van professionele kunstenaars.				
<i>Facilitering</i>	100 Taakuren voor coördinatie per schooljaar. Cultuurkaarttegoed van € 15,- per leerling per schooljaar Gemeentesubsidie van € 6,- per leerling per schooljaar Subsidie ouderaad van € 500,- per schooljaar				
<i>huidige situatie</i>	Een keer per schooljaar een project in het kader van een van een kunstdisciplines.				
<i>Programma</i>	Schematische weergave van het huidige lesprogramma:				
	leerjaar	periode 1	periode 2	periode 3	Periode 4
	Klas/leerjaar 1				Dansproject
	Klas/leerjaar 2		Dichtdag		
	Klas/leerjaar 3			Filmdag	
<i>samenstelling team</i>	Esther van Bruggen				
<i>Budget</i>	€ 21,- per leerling per schooljaar				
<i>rollen en taken – organisatie</i>	- organisatie projecten - contacten met kunstenaars en kunstinstellingen - budgetbeheer - contacten met directie, docenten, leerlingen en ouders - beleidsplannen en verslaglegging				
<i>samenstelling team</i>	Esther van Bruggen				
<i>Budget</i>	€ 21,- per leerling per jaar				
<i>rollen en taken – organisatie</i>	- organisatie projecten - contacten met kunstinstellingen - budgetbeheer - contacten met directie, docenten, leerlingen en ouders - beleidsplannen en verslaglegging				

Bijlage 3: Leergebied Kunst en Cultuur: CKV 2e fase

<i>motto kunst en cultuur</i>	CKV 2 ^e fase is kennismaken en enthousiasmeren voor kunst en cultuur van alle tijden door een gestructureerd chronologisch aanbod van alle kunstdisciplines										
<i>visie van de school</i>	De leerlingen aanmoedigen hun talenten te ontdekken en ontplooien door middel van uitdagend, samenhangend en activerend onderwijs!										
<i>visie op kunst- en cultuureducatie</i>	- Het stimuleren van actieve deelname aan culturele activiteiten. - Het bevorderen en verbreden van culturele interesses. - Culturele vaardigheden ontwikkelen en verbreden op het gebied van 6 kunstdisciplines - Bevorderen van schoolklimaat dat de culturele ontwikkeling stimuleert en gevoel van welzijn op school bevordert. - Culturele activiteiten worden ontwikkeld en aangeboden in samenwerking met Culturele Instellingen in Assen - Aanleren van een onderzoekende houding										
<i>facilitering</i>	Taakuren voor coördinatie per schooljaar.										
<i>te bereiken doelen op korte termijn (1 jaar)</i>	Zorgen dat het vak CKV in de tweede fase weer serieus wordt genomen door de leerlingen en collega's door een gestructureerd aanbod.										
<i>te bereiken doelen op lange termijn (3 jaar)</i>	Samenwerking met lokale culturele instellingen herstarten, starten bredere projecten										
<i>huidige situatie</i>	Alle 4 ^e klassers (behalve gymnasiasten) krijgen 2 uur per week CKV. Na herstructurering van het vak gaat het goed!										
<i>programma</i>	Schematische weergave van het huidige lesprogramma: <table border="1"> <thead> <tr> <th>periode</th><th>Omschrijving</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Periode 1</td><td>Thema fotografie. Er komt een echte fotograaf op bezoek die de leerlingen over zijn vak verteld. Leerlingen krijgen een opdrachtenboekje waarmee ze zelf aan de slag gaan.</td></tr> <tr> <td>Periode 2</td><td>Thema Theater. Leerlingen krijgen een introductie-les 'theatersport' van een theatermaker en gaan daarna met hun eigen docent theatersport oefenen. De periode wordt afgesloten met een theatersport 'battle'.</td></tr> <tr> <td>Periode 3</td><td>Thema muziek. Naar aanleiding van een concert of een muziekfilm gaan de leerlingen zich verdiepen in muziek in relatie tot beeld. Via een opdrachtenboekje verdiepen ze zich in muziek, tekst en beeld. Uiteindelijk maken de leerlingen in een groepje een eigen videoclip.</td></tr> <tr> <td>Periode 4</td><td>Thema 'beeldend' Leerlingen bezoeken een museum en gaan naar aanleiding van dat bezoek zelf aan de slag</td></tr> </tbody> </table>	periode	Omschrijving	Periode 1	Thema fotografie. Er komt een echte fotograaf op bezoek die de leerlingen over zijn vak verteld. Leerlingen krijgen een opdrachtenboekje waarmee ze zelf aan de slag gaan.	Periode 2	Thema Theater. Leerlingen krijgen een introductie-les 'theatersport' van een theatermaker en gaan daarna met hun eigen docent theatersport oefenen. De periode wordt afgesloten met een theatersport 'battle'.	Periode 3	Thema muziek. Naar aanleiding van een concert of een muziekfilm gaan de leerlingen zich verdiepen in muziek in relatie tot beeld. Via een opdrachtenboekje verdiepen ze zich in muziek, tekst en beeld. Uiteindelijk maken de leerlingen in een groepje een eigen videoclip.	Periode 4	Thema 'beeldend' Leerlingen bezoeken een museum en gaan naar aanleiding van dat bezoek zelf aan de slag
periode	Omschrijving										
Periode 1	Thema fotografie. Er komt een echte fotograaf op bezoek die de leerlingen over zijn vak verteld. Leerlingen krijgen een opdrachtenboekje waarmee ze zelf aan de slag gaan.										
Periode 2	Thema Theater. Leerlingen krijgen een introductie-les 'theatersport' van een theatermaker en gaan daarna met hun eigen docent theatersport oefenen. De periode wordt afgesloten met een theatersport 'battle'.										
Periode 3	Thema muziek. Naar aanleiding van een concert of een muziekfilm gaan de leerlingen zich verdiepen in muziek in relatie tot beeld. Via een opdrachtenboekje verdiepen ze zich in muziek, tekst en beeld. Uiteindelijk maken de leerlingen in een groepje een eigen videoclip.										
Periode 4	Thema 'beeldend' Leerlingen bezoeken een museum en gaan naar aanleiding van dat bezoek zelf aan de slag										
<i>samenstelling team</i>	Hannah Jong (codo), Brigitte van Bakel, Frans Rijpstra, Yonne Latour, Jack Lok en Shelly van Dijk										
<i>budget</i>	€ 15,- per leerling per schooljaar (cjp) cultuurprojectgelden										
<i>rollen en taken - organisatie</i>	- Afstemmen lesinhoud en presentatie - Verder ontwikkelen van lessen en praktische opdrachten - budgetbeheer - contacten met directie en docenten - beleidsplannen en verslaglegging										
<i>toekomstige situatie 20.../20...</i>	Sterk klantgerichte verbetering en uitbreiding van het programma, nieuwbouw, meer/betere faciliteiten op het gebied van lokalen en ICT										
<i>programma</i>	Schematische weergave van het wenselijke lesprogramma: <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>Omschrijving</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		Omschrijving								
	Omschrijving										

samenstelling team
budget
rollen en taken -
organisatie

Periode 1	Huidig, maar met meer verdiepingsopdrachten voor VWO	
Periode 2	Huidig, maar met meer verdiepingsopdrachten voor VWO	
Periode 3	Huidig, maar met meer verdiepingsopdrachten voor VWO	
Periode 4	Huidig, maar met meer verdiepingsopdrachten voor VWO	
Hannah Jong (codo), Brigitte van Bakel, Frans Rijpstra, Yonne Latour, Jack Lok en Shelly van Dijk		
€ 20,- per leerling per jaar		
- organisatie projecten - contacten met kunstinstellingen - budgetbeheer - contacten met directie, docenten, leerlingen en ouders - beleidsplannen en verslaglegging		

Bijlage 4: cultuur op het gymnasium 2020-2021

Leerlingen van het gymnasium hebben sinds 2 jaar de mogelijkheid om 1 van de 4 talentrichtingen te volgen. Voorheen hadden de gymnasiasten slechts hun eigen programma maar om toch meer te kunnen samenwerken met leerlingen van HAVO en VWO is ervoor gekozen om het gymnasium ook op te nemen in het systeem van de talentrichtingen.

Jaar 1

Leerlingen Gymnasium volgen 3 uur per week het vak Klassieke Culturele Vorming (KCV) waarin zij kennismaken met de Klassieke cultuur alsmede de beginselen van Latijn en Grieks aanleren. Er wordt ingegaan op taalkunde, het Griekse alfabet en mythologie. Daar waar mogelijk wordt gezocht naar samenwerking met andere vakken zoals Nederlands. Regelmatig wordt er gewerkt vanuit thema's. Het afgelopen jaar is gewerkt met het thema Helden. Doorgaans wordt er gezocht naar een excursie die passend is bij het thema.

Jaar 2

In jaar 2 werken leerlingen wederom vanuit verschillende thema's. Het afgelopen jaar was dat het thema 'magie'. Na een bezoek aan de tentoonstelling *Presence* van Daan Roosegaarde (Groninger Museum) zijn de leerlingen aan de slag gegaan met het ontwerpen van kunst in relatie tot de toekomst.

Elk jaar werken de vakken Geschiedenis en Latijn samen. Binnen het thema Gouden Eeuw verdiepen leerlingen zich in reliëfs en schilderijen in het Paleis op de dam. Ze gaan op zoek naar de herkomst van de verhalen en de betekenis voor de 17^e -eeuwse Amsterdammer. Een ander regelmatig terugkerend project in klas 2 is een samenwerking tussen geschiedenis en Latijn: in het kader van de Gouden Eeuw verdiepen de leerlingen zich in de reliëfs en schilderijen in het Paleis op de Dam. Ze gaan op zoek naar de herkomst van de verhalen en de betekenis ervan voor de zeventiende-eeuwse Amsterdammer. Tijdens dit schooljaar is er ook wederom een dagexcursie in het kader van het thema.

Jaar 3

Jaar 3 staat in teken van de Klassieke Week. Tijdens deze week volgen de leerlingen geen reguliere lessen, maar steken zij al hun tijd in het creëren van een klassiek toneelstuk in een nieuw jasje. Leerlingen maken vanuit hun eigen voorkeur een keuze voor een discipline (of meerdere disciplines) waarin ze willen werken aan het stuk. Zij kunnen kiezen voor Muziek, Drama, Dans, Decor & Kostuum, PR en geluids- en belichtingstechniek. De leerlingen worden begeleid in het maken van het stuk, maar geven het uiteindelijk zelf vorm. Het is hún toneelstuk. De week wordt afgesloten met een generale repetitie die wordt opgevoerd voor gymnasiumleerlingen uit andere jaarlagen. De uiteindelijke voorstelling wordt uitgevoerd voor familie, vrienden en docenten.

Tweede fase

In **jaar 4** gaan de leerlingen op excursie naar Limburg. Dit is een vakoverstijgende excursie, met een jaarlijks wisselend programma, maar altijd met een culturele component. Een vaak

bezocht museum is het Bonnefantenmuseum in Maastricht, waar zowel aandacht wordt geschonken aan middeleeuwse religieuze kunst en moderne kunst.

In jaar 4 en 5 staat het vak Griekse en Latijnse cultuur (GLC) op het programma. Hier wordt aandacht besteed aan theater, met name tragedie, architectuur, beeldhouw- en schilderkunst.

In jaar 5 staat er voor elke leerling een tweetal culturele uitstapjes op het programma. Zij kiezen zelf hun doel, en schrijven er een verslag van. Populaire uitstapjes zijn tentoonstellingen, musea, theater en film.

In jaar 5 of 6 is er de traditionele Rome-excursie. In Rome wordt aandacht besteed aan de beeldende kunst van de oudheid tot en met de (een-en-) twintigste eeuw.

Voor de hele tweede fase (en soms klas 3) wordt jaarlijks minstens een keer een theatergezelschap uitgenodigd. De afgelopen jaren was dat steeds "Aluin" uit Utrecht, dat een bewerking van een klassiek stuk op de planken bracht.

Bijlage 5: Financiën

Vakgroepbudgetten culturele budgetten Beschikbaar gesteld door school 2019 (boekjaar jan-dec)	
Culturele activiteiten	2800,00
Cultuur talentrichting	3000,00
CKV	1300,00
Muziek	3700,00
Tekenen	6200,00
Handvaardigheid	5429,00
Bijdrage Art-Fest	10.000,00
Totaal:	34429,00
Investerings (dit huidige schooljaar) 2020	
Contributie cultuurprofiel scholen	5000,00
Materialen cultuurvakken	8000,00
CJP passen docenten en school	18740,00
Inhuur dans/dramadocenten 2019-2020	44.000,00
Totaal	75740,00
Subsidies/extra bijdragen	
Cultuurtrajectgelden	5326,00
CJP (bedrag na aftrek van eigen bijdrage school)	3000
Oudercommissie (gem. per jaar)	2.500,00
Ouderbijdrage talentrichting cultuur jaar 2	3400,00
Ouderbijdrage talentrichting cultuur jaar 3	2675,00
Ouderbijdrage Cultuur+	3050,00
Internationaliseringsgelden Nuffic)	Erasmus+ FIT 2018-2020 22592,00 Erasmus+ UMARG 2019-2020 ca. 6000,00 IFO 2020 10.000,00
totaal	58.543,00

Bijlage 6: excursies & activiteiten schooljaar 2019-2020

(IVM corona de lijst van vorig jaar)

Augustus 2019

- 29 Introductieactiviteit klas 2
- Joytime havo-3
- Escaperoom vwo-3
- Excursie vwo-4 Bremen
- Excursie vwo-5 Osnabrück

September 2019

- 2 t/m 6 Introductieactiviteit havo-4 Baggelhuizerplas
- 18 Voorstelling 'aan de andere kant, buitenspel' voor H3b/H3c
- 21 t/m 27 Uitwisseling met de Vendée – naar de Vendée met ± 35 havo-4/vwo-4 leerlingen
- 23 Verkeersmarkt klas 1
- 23 t/m 27 Excursies Parijs, Berlijn, Londen, Ardennen havo-5 en atheneum-6
- 25 Project 'veilig uitgaan, veilig thuiskomen' klas 3
- 26 Europese dag van de talen klas 3

Oktober 2019

- 1 t/m 5 Uitwisseling Poznan diverse leerlingen klas 3 cultuur
- 4 Excursie Wezep havo-3 O&O
- 8 Stralingspracticum ISP vwo-5 natuurkunde
- 8 Practicum modelleren vwo-6 natuurkunde
- 10 Nuffic congres Rotterdam ondernemen – 7 leerlingen uit havo-4/vwo-4
- 11 Veldwerk Balloo gymnasium-3
- 17 Feestavond klas 1
- 30 Presentatie atheneum-2 cultuur

November 2019

- 1 Presentatie cultuur havo-2/gymnasium-2
- 7 Excursie Den Haag havo-5 maw/ges
- 7 Filmdag vwo-3
- 7 Excursie Kapt. Instituut Groningen vwo-6 NL&T
- 7 Presentatie klas 1 cultuur
- 7 Presentatie klas 1 sport
- 10 t/m 17 Erasmus+ project Letland
- 11 Workshops door Hanze College voor havo-5
- 14 t/m 20 Klassieke Week gymnasium-3
- 14 Workshop Molukse historie in het Drents Archief voor H3c
- 15 Podium 3000
- 18 Jonge Harten festival Stadsschouwburg Groningen havo/vwo 2&3 cultuur
- 19 JetNet Careerday Zwolle
- 19 Jonge Harten festival Groningen havo-4/vwo-4 cultuur
- 22 IDFA Amsterdam havo-4/vwo-4 cultuur
- 25 Workshop Molukse historie in het Drents Archief voor H3b

- 26 Klassiek Verbond gymnasium-6 Latijn
- 28 Adak – Molukse hapjes (vakoverstijgend project H3b/H3c)

December 2019

- 3 Excursie Groninger Museum klas 2&3 O&O
- 13 Excursie Bremen/Papenburg klas 3 O&O en ondernemen
- 13 Excursie Bremen klas 3 cultuur
- 13 Excursie Werder Bremen/Bremen klas 3 sport
- 16 Mobiel planetarium vwo-4
- 19 Escaperoom voor klas 1 door klas 2 ondernemen
- 20 Fancy Fair klassen 1 t/m 3
- 20 Filmproject vwo-5/vwo-6
- 20 Filmproject in DNK havo-4/vwo-4/havo-5

Januari 2020

- 9+10 CKV-battle havo-4/vwo-4
- 10 Project in Groningen gymnasium-2
- 15 Presentatie atheneum-2 cultuur
- 17 Presentatie havo-2/gymnasium-2 cultuur
- 20 Happy Cow Peest/Zeijen Plato leerlingen groep 8
- 23 Excursie Den Haag havo-5 maw/ges
- 23 Uitwisseling havo-4 Duits met Gymnasium Rhaderfehn 10^e klas
- 23 Presentatie klas 1 cultuur
- 23 Presentatie klas 1 sport
- 23 Presentatie klas 3 cultuur
- 24 Excursie HIT Assen havo-4 NL&T
- 24 102.000 namen lezen bij Kamp Westerbork door 4 leerlingen uit gymnasium-3
- 24 Excursie instrumentenmuseum Eelde havo-4/vwo-4 muziek
- 28 Olympiade vwo-6 nat/sk/bio/ak
- 30 Feestavond klassen 2
- 31 Dichtdag in Podium Zuidhaege klas 2
- 31 Podium 3000

Februari 2020

- 7 t/m 14 Erasmus+ project Bulgaren, Letten en Duitsers naar Quintus
- 10 Theatervoorstelling Idris bij Garage TDI H4a
- 14 School MEP Gemeentehuis Assen
- 25 Profielwerkstuk presentaties havo-5/vwo-6
- 26+27 Workshops examens havo-5/vwo-6
- 27 Stralingspracticum havo-4 natuurkunde
- 27 Project oriëntatie wetenschappelijk onderzoek vwo-1

Maart 2020

- 5 Onderzoeksochtend profielwerkstuk RUG vwo-5
- 6 Film 1917 in DNK vwo-5 geschiedenis
- 6 Examenconcert havo-5/vwo-6
- 10 Schrijver in de klas havo-3

10	Meesterproefpresentaties havo-5/vwo-6
11	Presentatie atheneum-2 cultuur
12	Presentatie havo-3/atheneum-3 cultuur
12	Beroepenvoorlichting 2 ^e fase i.s.m. Rotary en VvG
13	Project oriëntatie wetenschappelijk onderzoek vwo-1
26	Uitwisseling havo-4 Duits naar Gymnasium Rhaderfehn 10 ^e klas
26	Eindpresentatie klas 1 ondernemen
26	Presentatie klas 1 cultuur
26	Presentatie klas 1 sport
27	Podium 3000
27	Excursie Bolsward/Leeuwarden havo-4 NL&T
27	Presentatie klas 2 cultuur
30.3 t/m 3.4	Uitwisseling naar Poznan diverse leerlingen klas 3 cultuur

April 2020

1	Project oriëntatie wetenschappelijk onderzoek naar RUG vwo-1
1	College carousel RUG vwo-4
2	Girlsday klas 2 en 3
3	Pitch bij de Rabobank klas 2&3 ondernemen
4 t/m 9	Uitwisseling met de Vendée in Assen havo-4/vwo-4
5 t/m 14	Uitwisseling Downe House
8	Excursie Beeld&Geluid Hilversum klas 2 cultuur
8	HanzeXperience Hanze College havo-4
9	Regionale finale Olympic Moves
15	Herdenking HBS gymnasium-1
21	Schrijver in de klas havo-3
22	Excursie Het Valkhof Nijmegen gymnasium-1
22	Examengala
30.4 t/m 15.5	Uitwisseling Down House

Mei 2020

7	Excursie Schiermonnikoog atheneum-3
7+8	Excursie Rotterdam vwo-5 economie
11	Provinciaal MEP Provinciehuis Assen
15	Schrijver in de klas havo-3
19+20	Dansdag in Podium Zuidhaege klas 1
19+26	American football havo-4/vwo-4 BSM
25	Uitwisseling met Gymnasium Rhaderfehn in Assen vwo-2
28	Artfest

Juni 2020

3+5	Presentatie klas 2 cultuur
4	Presentatie klas 3 cultuur
5	Concert voorexamenklassen havo-4/vwo-4/vwo-5 muziek
11	Presentatie klas 1 cultuur
17	Excursie Joytime vwo-1
17	Excursie Slagharen havo-1

18	Uitwisseling naar Gymnasium Rhaderfehn vwo-2
18	Uitwisseling naar Sprachstadt havo-2
18+19	Excursie Drents Museum havo-4/vwo-4 ckv
18 t/m 24	Projectweek talenten klas 1
19	Excursie Walibi klas 2
22 t/m 24	Projectweek klas 2&3
23	Theater in 1 dag bij het Havenkwartier klas 2 cultuur
24	Opvoering eindpresentatie klas 1 cultuur

Gedurende periode 1, 2 en 3 rechtbankbezoeken klassen 4

Bijlage 7: Internationalisering op Quintus

Excursies

Eerste Fase

1. Bremen/Niedersachsen

Organisatie: vakgroep Duits

Deze excursie wordt georganiseerd door de vakgroep Duits in samenwerking met de vakgroep aardrijkskunde en de talentrichtingen. Het betreft een dagexcursie in december waarin de leerlingen een opdracht voor aardrijkskunde op locatie maken, een bezoek brengen aan het Werder Bremen Stadion of de Meyer Werft of de Kunsthalle Bremen (afhankelijk van de gekozen talentrichting), daarnaast bezoeken de leerlingen de binnenstad van Bremen en de Kerstmarkt.

2. Rhaderfehn.

Organisatie: vakgroep Duits

In schooljaar 2019-2020 is een nieuwe uitwisseling/excursie georganiseerd met het Gymnasium Rhaderfehn, net over de grens in Duitsland (nabij Leer). Het gaat om een daguitwisseling klas 2 atheneum, waarbij de leerlingen van onze school als zij in Duitsland zijn via een taaldorp en sociale activiteiten aan hun Duitse spreek- en gespreksvaardigheid werken en de Duitse leerlingen als zij in Nederland zijn aan hun Nederlandse spreek- en gespreksvaardigheid. Wij hopen een langdurige samenwerking met deze school op te zetten.

Tweede Fase

1. Bremen

Organisatie: mentoren V4

De dagexcursie naar Bremen wordt door de mentoren van V4 georganiseerd en is in het kader van de kennismaking aan het begin van het schooljaar. De leerlingen volgen een begeleide stadswandeling en worden op een Duitse maaltijd getrakteerd.

2. Osnabrück

Organisatie: mentoren V5

De dagexcursie naar Osnabrück wordt door de mentoren van V5 georganiseerd en is in het kader van de kennismaking aan het begin van het schooljaar. De leerlingen bezoeken o.a. het Felix-Nussbaum Haus.

3. Rhaderfehn

Organisatie: Vakgroep Duits

De leerlingen van H4 met Duits nemen deel aan een sollicitatieproject waarin de leerlingen sollicitatiebrieven schrijven in het Duits. Deze brieven worden door leerlingen van Gymnasium Rhaderfehn klas 10 nagekeken en voorzien van tips. Omgekeerd sturen de leerlingen vanuit Rhaderfehn sollicitatiebrieven in het Nederlands, die onze leerlingen

nakijken. Vervolgens vindt een daguitwisseling plaats in Assen waar de leerlingen o.a. in het Nederlands een sollicitatiegesprek voeren. Later in het jaar gaan onze leerlingen naar Rhaderfehn en voeren daar o.a. een sollicitatiegesprek in het Duits. Gezien de groepsgrootte van de Duitse school is het niet mogelijk om alle leerlingen mee te nemen in de uitwisseling, maar volgen wel alle leerlingen de projectlessen.

4. Ardennen

Organisatie: Vakgroep LO/BSM

De meerdaagse excursie naar de Ardennen is een sportieve excursie die voor de leerlingen van H5 en V6 met BSM georganiseerd wordt. Vakgroep Lo organiseert deze excursie. De leerlingen maken kennis met verschillende sporten die de natuurlijke omgeving van de Ardennen mogelijk maakt, zoals klimmen, abseilen en mountainbiken.

5. Londen

Organisatie: Vakgroepen exacte vakken

De meerdaagse excursie naar Londen wordt georganiseerd voor H5 en V6 met profiel NG en NT. De organisatie ligt in handen van de vakgroepen exacte vakken. De leerlingen krijgen een gevarieerd aanbod van activiteiten in het kader van geschiedenis, cultuur, natuurwetenschap en techniek. Deze excursie vindt plaats in de excursieweek in september.

6. Parijs

Organisatie: vakgroepen Frans, Cultuur en Muziek

De meerdaagse excursie naar Parijs wordt georganiseerd voor H5 en V6 leerlingen met cultuur (beeldend vak en CKV+) en muziek. De organisatie ligt in handen van de vakgroepen Frans, cultuur en muziek. Cultuur staat tijdens deze excursie centraal en laat de leerlingen kennis maken met kunst, muziek, mode, dans en architectuur en is daarmee een extra voorbereiding op het eindexamen beeldende vorming en muziek. Deze excursie vindt plaats in de excursieweek in september.

7. Berlijn

Organisatie: vakgroepen Duits en Geschiedenis

De excursie naar Berlijn wordt georganiseerd voor leerlingen met EM-profiel H5 en V6. De organisatie ligt in handen van de vakgroepen Duits en geschiedenis. De leerlingen overnachten een week in de hoofdstad van Duitsland en bezoeken vele musea, gebouwen en een culturele voorstelling. Deze excursie vindt plaats in de excursieweek in september.

8. Rome

Organisatie: vakgroep Klassieke Talen.

De excursie naar Rome wordt georganiseerd door de vakgroep cultuur en is bedoeld voor de gymnasiumleerlingen. Deze excursie vindt eens per twee jaar plaats, waardoor G5 en G6 deelnemen. Tijdens deze excursie leren de leerlingen veel over de historie, architectuur en

cultuur die deze plek te bieden heeft. Deze excursie vindt plaats in de excursieweek in september.

Uitwisselingen

1. Vendée

Organisatie: vakgroep Frans

De uitwisseling met Vendée wordt door de vakgroep Frans georganiseerd voor leerlingen in leerjaar 4 met bij voorkeur Frans, maar dit is niet een vereiste. De leerlingen overnachten in april een week bij een gastgezin en volgen deels het programma van de leerling in het gastgezin en deels een cultureel activiteitenprogramma. Bijzonder is dat de leerlingen zelf hun activiteiten organiseren in het gastland. Later in het jaar komen de leerlingen uit het gastgezin een week logeren bij onze leerlingen. Deze uitwisseling is op basis van opgave en derhalve niet verplicht.

2. Požnan

Organisatie: talentrichting cultuur

Sinds het schooljaar 2016/2017 is er een uitwisseling op poten gezet met de in Poznan (Polen) gevestigde school Gymnasium 14. Deze uitwisseling is uitsluitend voor 3^e jaars leerlingen die de talentrichting cultuur volgen. Middels een sollicitatieprocedure waarin leerlingen hun ambities en toekomstplannen aangeven, worden 16 leerlingen geselecteerd die vervolgens worden ondergebracht bij Poolse gastgezinnen. Het eerste bezoek heeft reeds plaatsgevonden. Twee cultuurdocenten en een drama docent van Garage TDI hebben in Poznan een internationaal montagetheaterstuk op poten gezet dat met veel enthousiasme is opgevoerd. In mei komen de Poolse leerlingen naar Quintus. Ook dan zal er een opvoering worden georganiseerd.

3. Downe House

Organisatie: Internationalisering/ Cambridge Engels

De uitwisseling met Downe House wordt georganiseerd door internationalisering. Leerlingen worden geselecteerd uit de General en Exam Group van Cambridge English. Het is een kleinschalige uitwisseling waarbij twee leerlingen van onze school twee weken verblijven op de meisjescostschool in Engeland en twee leerlingen van de kostschool 1,5 week bij onze leerlingen in het gezin verblijven. Deze uitwisseling biedt de leerlingen een unieke blik op het exclusieve onderwijs in Engeland en het leven op een kostschool. Vanwege de Coronacrisis is deze uitwisseling in 2019-2020 helaas niet doorgegaan. De ouders van onze meiden en de Engelse meiden hebben echter de handen ineengeslagen en organiseren momenteel buiten de scholen om alsnog een ontmoeting tussen de meiden in de zomer of zo snel als lukt.

Doorlopende projecten

1. Peer Buddy Nieuwkomer

Organisatie: internationalisering

In dit project fungeren onze leerlingen als 'buddy' van een 'nieuwkomer' (ISK leerling). Zij worden hierin begeleid door opgeleide 'docentcoaches', waardoor de leerlingen goed in

staat zijn een leerling van de ISK te begeleiden in het inburgeringsproces. De leerlingen leren elkaars culturen en gewoonten kennen en nemen deel aan het leven van de ander door elkaar regelmatig te ontmoeten. Daarnaast is het contact via bijvoorbeeld social media een belangrijk communicatiemiddel. De leerlingen van Quintus vinden het belangrijk om deel uit te mogen maken van het ontwikkelingsproces van hun buddy en willen daar graag een actieve en positieve rol in spelen.

Het kennismaken met andere culturen en gewoonten verruimt hun blik en zorgt ervoor dat zij begripvoller zijn naar iemand die anders reageert dan zij tot dan toe gewend waren. Ze nemen tijdens het buddy-schap deel aan intervisie en trainen daarmee ook reflectievermogen. Leerlingen die hebben deelgenomen aan de leerlingcursus Peer Buddy Nieuwkomer ontvingen een erkend certificaat van Peer 2 Peer waarop vermeld staat dat zij o.a. beschikken over sociale vaardigheden, leiderschapskwaliteiten en coachingsvaardigheden. Dit project is begonnen als tweejarig project vanuit het samenwerkingsverband waaraan Quintus, Vincent van Gogh locatie Salland, PrO Assen en de ISK deelnamen in samenwerking met de externe organisatie Peer 2 Peer. Vanuit Quintus is internationalisering de drijvende kracht geweest met als insteek 'internationalisering in de eigen omgeving'.

Inmiddels is besloten het project als Dr. Nassau College zelfstandig voort te zetten zonder de prijzige samenwerking met Peer 2 Peer. Het project zal verder gaan als 'studiemaatjes' project.

2. Model European Parliament (MEP)

Organisatie: vakgroep-overstijgend

MEP is een jaarlijks terugkerende wedstrijd waaraan leerlingen van onze school deelnemen. De leerlingen voeren dialogen en discussies en leren hun mening, of de mening die zij moeten vertegenwoordigen, te onderbouwen met heldere en steekhoudende argumenten. De tegenargumenten moeten zij weerleggen. Daarnaast zorgt een voorzitter voor het overzicht en de evenredigheid in het gesprek. Dit is een wedstrijd die in verschillende rondes verdeeld is. De eerste ronde is op school, daarna provinciaal, daarna landelijk en ten slotte Europees.

In klas 4 leren leerlingen debatteren over Europese vraagstukken, vergadertechnieken in een officiële setting, een speech houden en overleggen met elkaar plus alles wat al in het stukje staat)

In klas 5 leren de leerlingen hoe ze een vergadering kunnen voorzitten en hoe ze de leerlingen uit klas 4 kunnen begeleiden

In klas 6 sturen de leerlingen de organisatie aan van het schoolMEP, uiteraard gecoacht door de begeleidende docenten. Bovendien organiseren zij onder begeleiding, de excursie naar Brussel, naar het Europees parlement.

Bijzonder is dat de organisatie van MEP grotendeels in handen is van leerlingen. Examenleerlingen die het jaar daar voor deelgenomen hebben verzorgen het programma voor de deelnemende leerlingen.

Wisselende projecten

1. Erasmus+ Projecten

Organisatie: internationalisering

Via het Erasmus + programma van de Europese Unie is het mogelijk om subsidie aan te vragen voor een 1 of 2 jarig project dat met ten minste met 1 partnerschool in de Europese Unie uitgevoerd wordt. Tijdens het project werken de deelnemende leerlingen aan opdrachten in het kader van het gekozen thema en vinden uitwisselingen plaats. De deelnemende docenten hebben veelal een uitwisseling van een aantal dagen voorafgaand aan het weekbezoek van de leerlingen. De leerlingen overnachten in een gastgezin en maken op deze wijze deel uit van het dagelijks leven in het gastland. Afhankelijk van de aanvraag gaat het om meer of minder deelnemers.

Daarnaast is het mogelijk om via Erasmus subsidie aan te vragen voor docentuitwisselingen en/of cursussen in het buitenland. Dit is een mogelijkheid die Quintus in de toekomst nog zou kunnen benutten, maar waar tot nu toe nog geen gebruik van is gemaakt.

a) Erasmus+ Project F.I.T. for Europe

Organisatie: Internationalisering

In de schooljaren 2018-2020 is Quintus projectpartner in het Erasmus + project Focused, Interested and Tolerant for Europe. In dit gesubsidieerde project wordt samengewerkt met partnerscholen in Duitsland, Bulgarije en Letland. 18 leerlingen van Quintus nemen deel en bezochten in drie groepen van 6 de drie buitenlandse partnerscholen. De leerlingen maakten actief kennis met het dagelijks leven in het gastland door deel te zijn van de gastfamilie. Ze volgden een programma met zowel dagelijkse activiteiten, zoals naar school gaan en lessen volgen, als culturele activiteiten. Daarnaast bezochten de leerlingen in het kader van het projectthema ook hogescholen, universiteiten en bedrijven, zodat zij een goed beeld konden vormen van studeren en werken over de grens.

b) Erasmus+ Project UMARG

Organisatie: internationalisering en vakgroep-overstijgend

Erasmus + Project UMARG is een tweejarig Erasmusproject dat loopt van december 2019 tot december 2021. Het betreft een zogeheten 'strategic partnership' waarbij universiteiten en scholen samenwerken aan het ontwikkelen van lesmateriaal dat bijdraagt aan het opleiden tot duurzame wereldburgers. In dit project werken wij samen met universiteit + school uit Roemenië (coördinerend partnerland), Cyprus en Rhodos aan het ontwikkelen van *augmented reality games* en bijbehorende lessenseries voor leerlingen in de leeftijd 12-14. Onze universiteitspartner is de Rijksuniversiteit Groningen. Wij zijn als school via onze betrokkenheid bij Science Linx van de Rijksuniversiteit Groningen en het O&O netwerk als partner in dit project opgegeven door onze toenmalige locatiedirecteur die de organisatie vervolgens heeft doorgespeeld aan internationalisering.

Inmiddels is de eerste game door het samengestelde betrokken docententeam van Quintus al uitgewerkt en is het project binnen de school een unieke samenwerking te noemen tussen een aantal collega's uit drie verschillende vakgroepen (Onderzoek & Ontwerpen, Geschiedenis en Aardrijkskunde). Ook helpen er momenteel bovenbouwleerlingen O&O bij het ontwikkelen van de games. In het tweede jaar van het project zullen er spellen uitgetest worden met onderbouwleerlingen en uiteindelijk zal al het ontwikkelde game- en lesmateriaal ter beschikking worden gesteld aan al onze leerlingen en collega's.

5. Versterkt talenonderwijs

1. Cambridge English

Cambridge English wordt op Quintus al jaren aangeboden. De organisatie van het Cambridge programma heeft de afgelopen schooljaren de opzet van het programma sterk gewijzigd om tot een meer gestructureerd aanbod te komen. Resultaat hiervan is dat het aantal deelnemende leerlingen, alsmede het aantal leerlingen dat het CAE of CPE examen aflegt, flink is gestegen. Ook is Quintus sinds schooljaar 2016-2017 officieel erkend als Exam Preparation Centre door The British Council.

Er wordt gewerkt met drie lesgroepen die elk een eigen lesuur hebben. Op elke lesgroep staan twee docenten om het intensieve, volledig Engelstalige programma te begeleiden. Leerlingen van havo en vwo zitten door elkaar en ook leerlingen uit verschillende jaarlagen kunnen in dezelfde groep zitten. De indeling in een van de drie groepen wordt gedaan op basis van niveau en examenambities.

De Introduction Group (klas 1 en 2) telt jaarlijks tussen de 40 en 100 deelnemers, de General Group (klas 2 t/m klas 4) tussen de 30 en 60 leerlingen en de Exam Group (klas 4 t/m 6) richt zich op leerlingen die binnen een jaar het CAE of CPE examen afleggen en bestaat de afgelopen jaren uit ongeveer 30 leerlingen, waarvan er 20 tot 25 leerlingen jaarlijks daadwerkelijk examen doen.

2. Goethe Zertifikate

In schooljaar 2018-2019 is groen licht gegeven om in schooljaar 2019-2020 te starten met het aanbieden van Goethe Zertifikate. De vakgroep Duits heeft cursussen bij het Goethe Instituut bijgewoond om de certificaten aan te mogen bieden en docenten de leerlingen kunnen en mogen beoordelen op hun niveau. Er is in schooljaar 2019-2020 een groep gestart met leerlingen uit klas 3, 4 en 5 havo en vwo door elkaar. Er zijn nog geen examens afgenomen.

3. Delf Scolaire

In schooljaar 2018-2019 is groen licht gegeven om in schooljaar 2019-2020 te starten met het aanbieden van Delf Scolaire. Tot op heden is er echter nog geen lesgroep gestart.

4. Spaans in de Onderbouw

In klas 1 wordt Spaans vanaf periode 2 aangeboden als 1-uurs keuzevak. In klas 2 en 3 is er in alle periodes het aanbod van 1 uur Spaans per week als keuzevak.

6. Studeren in het buitenland

Er waren in de afgelopen jaren in groeiende mate leerlingen met interesse om een semester of jaar in het buitenland te studeren, een cursus of taalreis te volgen of voor een volledige

vervolgopleiding kiezen in het buitenland. Als internationalisering hebben wij met een aantal uitwisselingsorganisaties (Travel Active, AFS, YFU en Into Highschool) goede contacten en wij beschikken over veel kennis van toelatingsprocedures bij buitenlandse universiteiten en hogescholen, verplichte taaleisen en andere noodzakelijke kennis voor leerlingen om een buitenlands avontuur aan te kunnen gaan.

Omdat de mogelijkheden in de begeleiding van leerlingen met buitenland-interesse niet toereikend bleken voor het decanaat, ondersteunt internationalisering op dit gebied. In de praktijk vinden er daarom veel gesprekken plaats met leerlingen die mogelijkheden willen verkennen tot een buitenlandavontuur. Ook als leerlingen met een externe organisatie in zee gaan is er vaak wel Engels (of Duits)-talige ondersteuning nodig vanuit school in aan te leveren documentatie. Deze ondersteuning bestaat uit uitleg van procedures, aanbevelingsbrieven schrijven, vertaalde cijferlijsten aanleveren, uitleg van ons schoolsysteem op papier zetten en andere noodzakelijke documentatie.

Concreet resultaat van deze ondersteuning heeft in schooljaar 2019-2020 onder meer geleid tot een V6 leerling die is toegelaten tot een goede universiteit in Schotland, een V5 leerling die een jaar een Amerikaans highschool programma gaat volgen en meerdere leerlingen die gaan deelnemen aan buitenlandse taalkampen.

7. Gastschool voor exchange students

Quintus is al geruime tijd gastschool voor uitwisselingsleerlingen via verschillende organisaties. De afgelopen schooljaren werden uitwisselingsleerlingen ontvangen via AFS, Travel Active, Into Highschool en YFU. Met name met AFS (non-profit) en Travel Active (commercieel) zijn goede contacten. Sinds schooljaar 2018-2019 zijn wij Travel Active 'welcoming school' geworden, wat inhoudt dat wij als school open staan voor het plaatsen van leerlingen en bereid zijn informatie over hun aanbod aan onze leerlingen door te spelen. AFS is op uitnodiging met een aantal mensen en oud-leerlingen aanwezig geweest bij de stand van internationalisering op de open dag.

Omdat het ontvangen van uitwisselingsleerlingen een werklast voor docenten en organisatie met zich mee brengt is in schooljaar 2017-2018 door ama's en clz's afgesproken dat Quintus maximaal 4 uitwisselingsleerlingen per jaar kan ontvangen, maximaal 2 op de havo afdeling en maximaal 2 op de vwo afdeling. Leerlingen worden in principe geplaatst in klas 4.

Leerlingen die een uitwisselingsleerling in de klas hebben geven aan het leuk en leerzaam te vinden om een buitenlandse leerling in hun midden te hebben. Door dit intensieve contact oefenen leerlingen interculturele vaardigheden en worden zonder zelf op reis te hoeven gaan geconfronteerd met de gebruiken en gewoonten van iemand uit een andere cultuur. De uitwisselingsleerlingen worden begeleid. De begeleiding bestaat uit de administratieve voorbereiding en plaatsing van de leerling, overleg met de gastfamilies en uitwisselingsorganisatie, individueel mentoraat met wekelijkse gesprekken en het selecteren, opleiden en ondersteunen van de buddy die de uitwisselingsleerling begeleidt. Collega's, CLZ's en medeleerlingen zijn inmiddels meer gewend aan dat er regelmatig buitenlandse leerlingen geplaatst worden. Met name de voordelen die klasgenoten ervaren om met zo'n leerling in aanraking te komen ('wereldburgerschap at home') blijft voor ons de reden om dit te blijven faciliteren, ondanks dat het natuurlijk soms 'lastig' is en extra inspanning vergt dan voor een reguliere leerling.

Lidmaatschap Nuffic Global Citizen Network

Omdat internationalisering op Quintus na een periode van kleinschaligheid vanaf 2017 weer meer projecten en activiteiten onderneemt en internationalisering sterker wil neerzetten ten behoeve van wereldburgerschap, is in 2018-2019 een lidmaatschap aangegaan van het vanuit Nuffic nieuw gevormde Global Citizen Network, wat in feite een samenvoeging is van de netwerken Elos en Nivo die voorheen bestonden. Inmiddels is het Global Citizen Network een netwerk van 60 VO-scholen die actief aan internationalisering doen en van en met elkaar willen leren.

Het verbinden van bestaande initiatieven, draagvlak onder collega's en leerlingen vergroten en zichtbaar maken van de meerwaarde van internationalisering door leerlingen te betrekken in de berichtgeving over diverse (les)activiteiten en opgedane vaardigheden en ervaringen kwamen als doelstellingen naar voren uit het aangaan van het lidmaatschap. Het lidmaatschap van het Global Citizen Network van Nuffic is tot nu toe actief benut en wordt als zeer nuttig ervaren. Door ons lidmaatschap van dit netwerk is er zowel digitaal als fysiek veel meer mogelijkheid tot het kijken in de keuken van andere scholen op het gebied van internationalisering en wereldburgerschap. Ook houdt Nuffic ons constant op de hoogte van alle ontwikkelingen in de besluitvorming van de Overheid omtrent internationalisering en wereldburgerschap. Voor ons gevoel is het besef dat internationalisering weldegelijk tot de *core business* van een toekomstbestendige VO school behoort nog onvoldoende geland, waardoor we de infrastructuur (nog) niet hebben om wereldburgerschapscompetenties zichtbaar te maken in het gehele curriculum, ondanks dat het schoolplan ervan spreekt dat het een van onze grote 'plussen' is die wij onze leerlingen meegeven. Facilitering van 'wereldburgerschap' staat dan ook bovenaan de internationaliseringsambities voor komend schooljaar. Het meer naar binnen in plaats van naar buiten richten lijkt – zeker in Coronatijden – een goede wending binnen onze focus. Voor wereldburgerschap leek ons een samenwerking met burgerschap noodzakelijk. Derhalve hebben wij gezamenlijk met de vakgroep burgerschap een apart voorstel wereldburgerschap opgesteld en als apart document aan het LMT doen toekomen. Ook in deze samenwerking is lidmaatschap van het Global Citizen Network van groot belang, alsmede bij het vormgeven van 'internationalisering in tijden van Corona'. Waar fysieke reizen minder mogelijk zullen zijn, zal wereldburgerschap immers juist nog vaker een onderwerp van gesprek zijn: hoe zijn we zo internationaal geworden? Is dat toekomstbestendig? Hoe werkt digitaal internationaliseren?

Subsidies

Voor schooljaar 2020-2021 is de nieuwe IFO (Internationalisering Funderend onderwijs) subsidie van €10.000 aangevraagd en toegekend. Deze subsidie is bedoeld om internationalisering en wereldburgerschap te versterken binnen bestaande activiteiten en het curriculum. Momenteel is gepland om in elk geval vanuit deze subsidie te financieren:

- In klas 1 zal binnen het vak burgerschap een voorstelling plaatsvinden over vluchtelingen met bijbehorend lesmateriaal.
- De Moderne Vreemde Talen willen graag een sterk Taaldorp neerzetten waarbij niet bezuinigd hoeft te worden op Native Speakers uitnodigen, authentieke aankleding etc.
- Gastsprekers inhuren rondom mondiale thema's (Amerikaanse verkiezingen, Milieuvraagstukken o.a.).